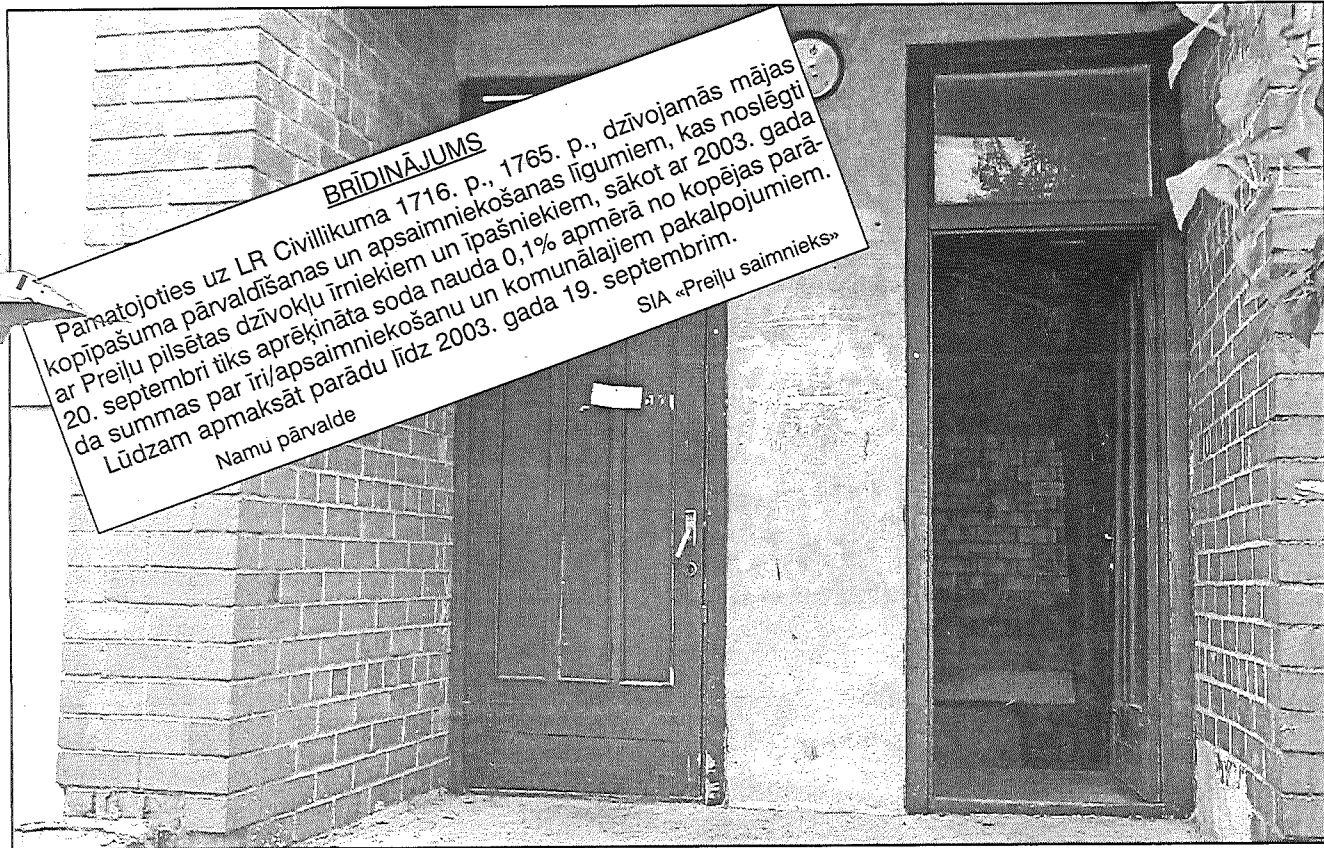

Dubults neplīst jeb «Preiļu saimnieka» brīdinājumi pie namu durvīm

BRĪDINĀJUMS

Pamatojoties uz LR Civillikuma 1716. p., 1765. p., dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumiem, kas noslēgti ar Preiļu pilsētas dzīvokļu īrniekiem un īpašniekiem, sākot ar 2003. gada 20. septembri tiks aprēķināta soda nauda 0,1% apmērā no kopējās parāda summas par īri/apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem. Lūdzam apmaksāt parādu līdz 2003. gada 19. septembrim.
SIA «Preiļu saimnieks»
Namu pārvalde

● SIA «Preiļu saimnieks» brīdinājumi par drīzo soda naudas iekasēšanu preiļiešus iekustinājuši. Pēdējās dienas namu pārvaldē apmeklētāju ir krietni vairāk. Tomēr sarūsējušām metāla piespauddēm izraibinātās dzīvojamo namu durvis kopainu nedaiļo, pilsētas saimniekiem derētu padomāt par ziņojumu dēļu ierīkošanu kāpņu telpās.

Pagājušās nedēļas nogalē Preiļos daudzdzīvokļu namu iemītnieki, atgriežoties no darba, pie māju durvīm pamanīja vējā plandošas lapiņas ar SIA «Preiļu saimnieks» brīdinājumu, ka, pamatojoties uz vairākiem LR Civillikuma pantiem, kā arī dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumiem, sākot no 20. septembra pilsētas dzīvokļu īrniekiem un īpašniekiem nekādas vieglās dienas vis nebūs. Tādā veidā tika paziņots, ka īres/apsaimniekošanas, kā arī komunālo maksājumu parādnīkiem aprēķinās un iekasēs soda naudu.

Vai man būs jāmaksā par kaimiņu?

Pie namu durvīm, kas Preiļos tradicionāli kļuvušas par pašvaldības (un ne tikai) ziņojumu dēļiem, piespauztie brīdinājumi iedzīvotājus satrauca un, šķiet, arī samulsināja, jo «Novadnieka» redakcijā griezās vairāki pilsētnieki ar lūgumu izskaidrot šo brīdinājumu jēgu. Vai mums tagad nāksies maksāt arī par maksātnespējīgo kaimiņu parādnīkiem? Tieši tā uz mazajām lapiņām rakstīto bija sapratuši cilvēki — «sākot ar 2003. gada 20. septembri tiks aprēķināta soda nauda 0,1% apmērā no kopējās (redakcijas izcēlums) parāda summas par īri/apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem».

Izrādās, ka ar līdzīgiem jautājumiem preiļieši bija

nākuši arī uz novada domi. Kā skaidroja domes juridiskās nodaļas speciālisti, brīdinājums uzrakstīts maldinoši, būtībā tā teksts attiecas uz tiem īrniekiem un dzīvokļu īpašniekiem, kuri nav nokārtojuši savas līgumsaistības ar SIA «Preiļu saimnieks» un nav laikus samaksājuši par īri/apsaimniekošanu, apkuri un citiem komunālajiem pakalpojumiem.

Soda nauda paredzēta līgumā

SIA «Preiļu saimnieks» juriste Iveta Adamoviča paskaidroja, ka soda naudas aprēķināšana un iekasēšana nav nekāds jaunums. Dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumā, ko ar SIA noslēguši visi īrnieki un īpašnieki, 5. sadaļas 5.7. punktā melns uz balta teikts, ka «maksas par dzīvojamās mā-

jas kopīpašuma pārvaldīšanu, apsaimniekošanu un pakalpojumu maksājumu kavējumu gadījumos par katru nokavēto dienu maksājams līgumsods 0,1% apmērā no kopējās kavējuma summas». Tiesa, līgumi slēgti dažādā laikā, tāpēc arī soda naudas procenti līgumos var būt dažādi, taču pašlaik SIA «Preiļu saimnieks» piemēros tikai minimālo summu, jau minētos 0,1%.

Juriste atzina, ka, ņemot vērā iedzīvotāju smago finansiālo situāciju, līdz šim soda naudas iekasēšana netika praktizēta. Taču šāda pretimnākšana bieži vien tiek izmantota ļaunprātīgi.

Pabaidīja visus

SIA «Preiļu saimnieks» speciāliste Inga Vilcāne, kas nodarbojas ar parādu piedziņu, paskaidroja, ka šādi brīdinājumi pie dzīvojamo namu durvīm izlīmēti, pamatojoties uz SIA «Preiļu saimnieks» valdes priekšsēdētāja Ilmāra

Ziemeļa 9. septembra rīkojumu, kurā uzdots brīdināt visus dzīvokļu īrniekus un īpašniekus par to, lai laikus norēķinās par īri/apsaimniekošanu un sniegtajiem pakalpojumiem, jo no 20. septembra tiks iekasēts līgumsods, ja līgumā noteiktie termiņi netiks ievēroti. Tam personām, kurām parāds jau uzkrāts, tika izsūtītas individuā-

las vēstules. Nav izprotams, kāpēc cilvēki baidās nokavēt maksājumus par gāzi vai elektrību un bez kurnēšanas maksā soda naudu šiem uzņēmumiem, taču uzskata, ka komunālo maksājumu parādi vietējā pašvaldībā ir pieļaujami, spriež I. Vilcāne.

Kārtībai jābūt, tas tiesa. Taču šoreiz ir sanācis tā, ka SIA «Preiļu saimnieks», brīdinot nemaksātājus, pabaidīja visus, lai gan šādām pie durvju stenderēm pielipinātām un vējā plandošām lapiņām nekādu juridisku seku nav.

L.Kirillova

- Kā uzrakstīt projektu finansējuma saņemšanai → 2. lpp.
- Trešdienas intervija ar VID Finanšu policijas pārvaldes Latgales reģionālās nodaļas priekšnieku Jāni Koroševski → 3. lpp.
- Lauksaimnieki gaida palīdzību savu problēmu risinājumam → 4. lpp.
- Eiropas Savienībā — līdž referendūmam 4 dienas → 5. lpp.
- «Novadnieka» projekts: uz rajona robežas → 6., 7. lpp.
- Sludinājumi, reklāma → 12. lpp.

Atklāj satiksmi pār jauno tiltu Līvānos

Aizvadītajā nedēļā celtnieki veica pēdējos jaunā Dubnas tilta būvniecības darbus Līvānos, un pirmdien tika dota zaļā gaisma transporta kustībai pār to.

Sākotnēji jauno autotransporta tiltu pār Dubnu Līvānos bija plānots nodot ekspluatācijā jau maijā, taču sakarā ar tilta metāla konstrukciju piegāžu aizkavēšanos būvniecības darbi tika iekavēti. Pagājušajā nedēļā darbi pie tilta būvkonstrukcijām tika pabeigti, ir uzstādītas margas, brauktuvei uzklāta pirmā asfalta kārtā. Tas ļāva jau šīs nedēļas sākumā atklāt transportlīdzekļu satiksmi pār jauno tiltu.

Abonē rajonā lasītāko laikrakstu «Novadnieks» un iesaki to darīt kaimiņam

AKCIJA

«Nesamirksti lietū un nenokavē...»

Cien. lasītāj!

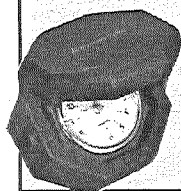
Abonē «Novadnieku» līdz gada beigām un piedalies loterijā, kurā varēs laimēt elegantu tumšzaļu lietussargu un pulksteņi sarkanā ietvarā.

Abonementu var noformēt līdz 27. septembrim ieskaitot visās Preiļu rajona pasta nodaļās, bet līdz 30. septembrim redakcijā (Brīvības ielā 14, Preiļos), kā arī internetā «Novadnieka» mājas lapā www.novadnieks.lv.

Balvu fondā — 3 lietussargi un 3 pulksteņi,

ko dāvina Hipotēku bankas Preiļu nodaļa savā 10 gadu jubilejā!

Loterijā piedalās visi abonenti, kas pasūtījuši «Novadnieku» līdz gada beigām.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Ierosina pārceļt darbdienas

Lai racionālāk izmantotu darba laiku, Ekonomikas ministrija ierosina darbdienas no pirmdienas, 17. novembra, pārceļt uz sestdienu, 15. novembrī, un darbdienas no piektdienas, 2004. gada 2. janvāra, pārceļt uz sestdienu šī gada 20. decembrī.

Piketē studenti

Ap 300 studentu pirmdien pulcējās pie Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM), prasot palielināt stipendijas un nodrošināt studentiem 50% atlaidi braukšanai visu veidu sabiedriskajā transportā. Studenti uzvedās skaļi, izkļedzot saukļus «Negribam mirt!», «Kārlī, atver maku», kā arī citus. Viņu rokās bija milzīgs plakāts ar uzrakstu «Eiropa mūs nesaprāt!», kā arī vairāki mazāki plakāti ar uzrakstiem «Katram studentam pa miljoniem!», «Vienas asinis Tev un man!», «Rektori ir ar mums», «Students — mūžīgais stopotājs», «Studentu lieta — taisna un cieta», «Gribam dzīvot, nevis izdzīvot!». Piketu organizēja Latvijas Studentu apvienība (LSA), kas ar šo akciju vēlējas pievērst sabiedrības uzmanību tam, ka Latvijā reāli nepastāv studenta sociālais nodrošinājums un tam nav sociālo garantiju, kā dēļ studenti cieš trūkumu, uzņemas kredītsaistības vai atsakās no studijām par labu darbam.

Vai KNAB iespējamās vadītājas skapi uzpeldējis «skelets»?

Iespējams, ka jau rīt Saeimai būs jālemj par Jutas Striķes iecelšanu vai neiecelšanu KNAB vadītājas amatā. Divaini gan, ka ministri valdības sēdēs Striķei neuzdeva nevienu jautājumu. Bet šis cilvēks taču gatavojas valsti vadīt vienu no svarīgākajām institūcijām, kam ir gan liela vara, gan plašas pilnvaras! Jāsaka, ka viņas par šo Drošības policijas darbinieci ir visai pretrunīgas, un ļoti zīmīgi, ka par viņu daudzi vispār nevēlas runāt. Minēšu kādu no masu medijos nosauktajām epizodēm, kas liek šaubīties par Striķes kristāskaidrību: pirms dažiem gadiem ostā ticis ievests kontainers ar lietotiem apģērbiem, kur arī esot atrasti viltoti 100 tūkstoši ASV dolāru. Noslaidrots noziedzīgais grupējums, kas ar to saistīts. Ticis saņemts kratišanas orderis, taču no kāda aizdomās turamā cilvēka telpām netika izņemts mobilais telefons un dators, lai gan tajos varēja būt vērtīga informācija. Vēlāk tas esot apstiprinājies. Bijuši telefonsarunu atšifrējumi, kuros varēja redzēt, kā šis cilvēks lielās, ka policija nav izņēmusi datoru, kur bijuši svarīgi pierādījumi. Juta Striķe, lūgta komentēt šo faktu, žurnālistiem atbildēja: «Es atsakos komentēt baumas. Visu labu.»

Deflācija augustā — 1,1%

Šī gada augustā līdzīgi kā jūlijā Latvijā bija vērojama deflācija. Augustā, salīdzinot ar jūliju, vidējais patēriņa cenu līmenis pazeminājās par 1,1%, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. Precēm augustā cenas saruka par 1,5%, bet pakalpojumiem pieauga par 0,2%. Augustā lielākā ietekme uz patēriņa cenu pazeminājumu bija augļu, dārzeņu un kartupeļu cenu kritumam. Salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi, cenas dārzeņiem pazeminājās par 39,6%, kartupeļiem — par 11,9%, augļiem — par 13,5%. Cenas kritās arī cukuram — par 6,5%, sieram — par 1,7% un olām — par 1,6%. Atlaižu ietekmē cenas pazeminājās apģērbam un apaviem — par 1,9%, kosmētikai un individuālās aprūpes precēm — par 1%. Savukārt cenas pieaugušas gaļai un gaļas izstrādājumiem, zivīm, degvielai, alum un cigaretēm. Salīdzinot ar iepriekšējā gada augustu, šī gada augustā patēriņa cenas pieauga par 3,5%, tai skaitā precēm — par 3,9%, pakalpojumiem — par 2%.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

«Sirdij ir savs atsevišķs prāts,
ko mūsu saprāts nepazīst.»

B.Paskāls

Kā uzrakstīt projektu finansējuma saņemšanai?

Laikraksts «Novadnieks» 3. septembrī uzsāka jaunu rakstu sēriju, kas fokusēsies uz noteikto saimnieciskajām aktivitātēm gan Latvijā, gan Preiļu rajonā, apskatot ekonomiskos un biznesa vadības procesus, uzņēmējdarbības tiesiskās attiecības un citus saistītos procesus.

Projekts ir tapis sadarbībā ar SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centru. Raksti tiks publicēti laikrakstā «Novadnieks» un Internet mājas lapā www.novadnieks.lv divreiz mēnesī trešdienas laikraksta numuros.

Projekts ir produkts. Lai tas būtu dzīvotspējīgs un pievilcīgs projektu komandas, vērtētāju, sadarbības partneru, finanšu institūciju, fondu u. c. interesentu acīs, tam jābūt kvalitatīvam un konkurētspējīgam. Iepriekš minētais nozīmē — inovatīvas un prioritāras idejas, kvalitatīvas un atbilstošas biznesa pamatojums, noformējums, projekta vadības pieņemtie standarti, instrumenti un formas.

Projekta vērtēšanas kritēriji atkarībā no finansētāja noteiktajam vadlīnijām ir dažādi, bet tos var iedalīt divās kategorijās: personiskajos un programmas noteiktajos.

Personiskie nosaka projekta individualitāti un projekta iesniedzēja priekšrocības. Piemēram, projekta rakstiskās formas uztveramība, pārskatāmība, loģiskā secība, noformējuma akcenti. Programmas noteiktie kritēriji ir atbilstība programmas prioritātēm, ilgtspējība, budžeta organizācija, projekta vadības organizatoriskā forma.

Ar ko sākt? Projekta pamatā ir ideja. Idejai ir jābūt izkristalizētai, precīzi definētai, mērķtiecīgai, izmērāmai un sāsniedzamai. Ideja ir situācijas izpētes, problēmu identificēšanas, alternatīvu noteikšanas rezultāts. Laba ideja ir likvida, bet tā var būt arī ierobežota laikā vai telpā.

Situācijas izpētei, problēmu analizē, alternatīvu izvērtēšanā ir dažādas teorētiskās un praktiskās metodes. Sākot ar tradicionālajām MIND MAP, SVID, Bostonas matricas līdz pēdējā laikā populārājam datorprogrammām biznesa ideju un scenāriju analīzei un modelēšanai (Business Plan, MS Project, QSB), kur pamatā ir dažādas matemātiskās analīzes metodes.

Nākošais posms ir projekta koncepcijas radīšana, kas ļaus saprast, cik skaidri definēta ir projekta ideja, cik tā sasaucas ar konkrētās programmas un nacionālajām prioritātēm. Projekta koncepcijas karkass sastāv no ievada, projekta kopsavilkuma apraksta, projekta

mērķiem, plānotajām aktivitātēm, projekta partneru apraksta, organizatoriskās struktūras, projekta budžeta. Projekta koncepcija var atšķirties katram projektam atkarībā no finansētāja noteiktajam vadlīnijām. Jāpiebilst, ka gatavas receptes arī nav, katrs projekts ir jānovērtē individuāli.

Parasti izsludināto konkursu pieteikuma laiks ir 60-90 dienas pēc to izsludināšanas; tiek publicētas dokumentu sagatavošanas vadlīnijas, kontaktinformācija, pieteikuma formas un citi nepieciešamie dokumenti — pārējais ir projekta iesniedzēja rokās. Laiks ir ierobežots, tādēļ idejai jau ir jābūt potenciālā projekta iesniedzēja arhīvā. **Iesakam pastiprinātu uzmanību pievērst savas idejas intelektuālai aizsardzībai**, jo idejas plaģiātu kā faktu un autortiesību aizsardzības normas šajā gadījumā būs gandrīz neiespējami piemērot, pierādot idejas oriģināla izcelsmi.

Plānojot projekta aktivitātes, definējiet projekta aktivitāšu blokus un sadaliet tos sīkākos uzdevumos. Svarīgi ir identificēt, kādi resursi būs nepieciešami katra uzdevuma realizēšanai (laiks, materiāli, izmaksas). Šajā posmā nominējiet arī projekta izstrādes grupu un vadītāju, vienojieties par projekta izstrādes grafiku.

Projekta dzīvotspēju parāda projekta budžets un citi finanšu rādītāji. Plānojot budžetu, ir jānosēdz visas projekta ietvaros plānotās akti-

vitātes (finansējums var sastāvēt arī jau no plānotām aktivitātēm). Finansiāli projektu var novērtēt, analizējot naudas plūsmu, atmaksāšanās laika tīrās tagadnes vērtības un veicot iekšējās peļņas normas aprēķinus.

Nākamais posms pirms projekta iesniegšanas atbildīgajā institūcijā ir visa materiāla pārbaude. Rūpīgi izvērtējot un pārbaudot visus dokumentus, projekta vadlīnijas, pieteikuma formu, jūs nodrošināsieties pret kļūdām un neprecizitātēm. Pie projekta vērtēšanas dažreiz izšķiroša nozīme ir katram vērtējuma punktam.

Projekta sagatavošanu un vadīšanu svarīgi ir deleģēt profesionālam speciālistam. Ideāli, ja Jūsu uzņēmumā ir šādi speciālisti, bet ir iespējams piesaistīt eksterno darbaspēku, kas samazinās mainīgās izmaksas un samazinās riska pakāpi nerealizējot projektu.

M.sc.soc. Āris Elsts
aris.elsts@novadnieks.lv
Nākamajā reizē daži padomi, kur meklēt informāciju par izsludinātajiem projektiem.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdz griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

LĪVĀNU NOVADĀ

Vērtēs informācijas pieejamību pašvaldībās

Līvānu fonds «Baltā māja» sadarbībā ar sabiedrisko organizāciju «Dialogs+» no Jēkabpils un Aizkraukles NVO apvienību realizē projektu «Koālcija par informācijas atklātību Vidusdau-

gavas reģionā».

24. septembrī pulksten 10.00 Līvānu fondā «Baltā māja» (Stacijas ielā 2) notiks otrais seminārs projekta ietvaros «Informācijas pieejamība pašvaldībās un efek-

tīvu attiecību veicināšana starp pašvaldībām un to iedzīvotājiem».

Dalību seminārā var pieņemt pa tālruni 5381707. Projekta ietvaros paredzēti izglītojoši semināri, bezmak-

sas konsultācijas juridiskos jautājumos, piedalīšanās domes sēdēs, kā arī sabiedriskās domas pētījumi. Plašāku informāciju par projektu var iegūt internetā: www.jekabpils.lv/nvo.

Saņem kredītu Latgales Amatniecības centra celtniecības pabeigšanai Līvānos

Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padome atbalstījusi 34 857 latu kredīta piešķiršanu Līvānu novada domei, kas bija nepieciešams, lai pašvaldība varētu realizēt Phare projektu «IT atbalsts jaunu konkurētspējīgu mākslas un amatniecības ražoju attīstībai Latgalē».

Projekta kopējais finan-

sējums ir 676 195,7 eiro, savukārt pašvaldības līdzfinansējums kopā ar pievienotās vērtības nodokli sastāda 10 procentus no kopējās summas jeb 68 781,48 eiro. Kredīts bija nepieciešams, lai pabeigtu uzsāktos būvniecības darbus, labiekārtotu un aprīkotu centru, kas saskaņā ar projektu jāizdara līdz oktobra beigām.

Amatniecības un mākslas centrā, kas top kādreizējās muižas klēts vietā Daugavas krastā, paredzēts izveidot keramikas un stikla amatniecības darbnīcas, uzstādīt stikla kausēšanas krānsni, kā arī izveidot izstāžu zāli. Centrs veicinās tūrisma attīstību novadā un Latgalē kopumā, tajā būs iespēja vērot stikla pūtēju, keramiķu un citu amat-

nieku darbošanos, kā arī praktiski piedalīties stikla un keramikas izstrādājumu tapšanā. Projekta ietvaros paredzēta arī Domes ielas, kas ved uz amatniecības centru, asfaltēšana, kā arī Daugavas krasta līdzās centram labiekārtošana.

G.Kraukle,
Līvānu novada domes preses sekretāre

TREŠDIENAS INTERVIJA

Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Latgales reģionālās nodaļas priekšnieka JĀNA KOROŠEVSKA kabinetā pie plaukta durvīm redzami arī roku dzelži. Tos šajā kabinetā gan nav nācies lietot, taču tas ir kā atgādinājums, ka ar nodokļu nemaksāšanu joki mazi. Finanšu policija pakļauta Finanšu ministrijai, tāpēc formas tērps nav paredzēts. Taču drošības labad kā privātpersona Jānis nēsā arī ieroci.

Pēc darba Jānis pārtop par gādīgu ģimenes galvu: vīrs sievai Ilzei un tētiņam Lienai, Laurai un Jānim. Visas trīs atvases mācās dažādās Preiļu skolās. Par svarīgiem saimes locekļiem Jānis uzskata arī čaučau šķirnes suni Briku un kaķēnu Pikseli.

● Jānis (vidējais no zēniem) mācās Rēzeknes vidusskolas 11. klasē un jau skaidri zina, ka savu nākotni saistīs ar sabiedrisko ēdināšanu.

Ikdiena ar roku dzelžiem fonā

— Cik darbinieku strādā jūsu pakļautībā?

— Reģionālā nodaļa apvieno piecu rajonu: Daugavpils, Krāslavas, Preiļu, Rēzeknes un Ludzas nodaļas. Tajās kopā strādā vienpadsmit darbinieki.

— Ar ko nodarbojas finanšu policija?

— Tautas valodā izsakoties — apkāro nodokļu nemaksātājus, kā arī nodarbojas ar pārkāpumu izskaušanu pašā ieņēmumu dienestā.

— Ko nozīmē — apkāro? Vai tas jāsaprot tiešā nozīmē, ka ar ieročiem rokās?

— Jā, tiešām gadās lietot arī ieročus, taču, paldies Dievam, reti. Mēs cināmies ar tiem, kuri izvēlēti no nodokļu maksātājiem, tišuprāt pieļauj grāmatvedības viltojumus, izkrāpj nodokļus, neievēro maksātspējas likumus un visu pārējo likumdošanu, kas tieši vai pastarpināti saistīta ar valsts ieņēmumu jomu. Uz to attiecināmas arī tā saucamās «aploksņu algas».

— Ko nozīmē «nodokļu izkrāpšana»?

— Viens no tās veidiem ir fiktīvi eksporti, kad precī no valsts neizved ārā, bet, viltojot dokumentus vai kaut kādā citā veidā noslēpj kravu. Uz robežas visu pārbaudīt arī nav iespējams, izbrauc it kā noplombēta krava, taču īstenībā tā palikusi tepat, un no valsts atpakaļ tiek saņemti 18 procenti — pievienotā vērtība.

— Vai ar visām šīm nebūšanām iespējams tikt galā ar tik nelieliem spēkiem kā divi cilvēki vienā nodaļā?

— Ja salīdzina ar citu valstu praksi, tad mums normālas darbības nodrošināšanai vajadzētu vismaz trīs reizes vairāk darbinieku. Diemžēl mums jāiekļaujas piešķirtā budžeta ietvaros.

— Kad nodokļu nemaksātāji nonāk jūsu redzeslokā? Vai tas ir atkarīgs no ilguma, kad nodokļi nav maksāti, vai no sakrātās parāda summas?

— Ir tā saucamie administratīvie pārkāpumi, kad atbilstoši likumam līdz kādam datumam uzlikts nomaksāt noteiktu summu, bet nodokļu maksātājs to neievēro. Taču ar šādiem pārkāpumiem mēs nodarbojamies mazāk. Mēs nopietnāk pievēršamies tiem, kuri darbībā ir saskatāma ļaunprātība, kuriem ir līdzekļi nodokļu maksāšanai, bet viņi no tā izvairās tišuprātīgi, izmantojot visdažādākos līdzekļus, kā, piemēram, fiktīvu uzņēmuma likvidēšanu, pārformēšanu un tamlīdzīgi. Gadās, ka uzņēmums pēc kāda darbības perioda ļaunprātīgi bankrotē, par pieclatnieku tiek noformēts uz bezpajumtnieka vārda, kam nav ne ienākumu, ne oficiālas dzīves vietas. Arī mūsu rajonā ir atklāti šādi gadījumi. Īstie «darboņi» pārsvarā dzīvo Rīgā un citos ekonomiski augsti attīstītos reģionos, bet te uzpirkts kāds vietējais, kas ierodas reģistrēt «savu» uzņēmumu. Varbūt uz to brīdī nedaudz uzpucēts, ar aizdotu jaunu žaketi

● — Jā, esmu dzirdējis arī draudus, — neslēpj Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Latgales reģionālās nodaļas priekšnieks. — Es melotu, ja teiktu, ka nebaidos. Paldies Dievam, draudi nav izpildīti, — saka Jānis Koroševskis. Foto: M. Rukosjuvs

mugurā. Tomēr daudz izteiktāk tas notiek lielajās pilsētās, jo mazajās pilsētās ir lielāka caurskatāmība, viens otru labāk pazīst.

— Kāpēc mūsu valstī izvairīšanās no nodokļu maksāšanas notiek tik plašos apmēros? Vai tas tomēr nav simptoms tam, ka nodokļu nasta ir pārāk smaga gan uzņēmumiem, gan darba ņēmējiem, jo neļauj attīstīties un arī slāpē privāto iniciatīvu?

— Es tā neteiktu. Manuprāt, tas vairāk saistās ar valsts vēsturisko pagātni. Kad sākās PSRS sabrukums, cilvēki iemācījās raut un piesavināties sev, ko nu kurš varēja. Valdija plaša visatļautība. Atcerieties, pie universālveikala brīvi tirgojās ar spirtu, bet aizliegšanai nebija piemērojams neviens likums. Bet tagad grūti ieiet likumības sliekšņos. Manuprāt, ir tikai viens nodoklis, kas varētu būt apgrūtināošs nodokļu maksātājiem. Tas ir sociālais nodoklis. Visi pārējie nodokļi maksājami tikai no peļņas. Jāatceras arī, kur nodokļi tiek izmantoti. Apmeklējot ārstu, jāmaksā simboliska samaksa, policistam par jums sniegto palīdzību nemaksājāt vispār neko, bērniem izglītības iegūšana ir bez maksas. Cilvēki izmanto daudzu sfēru pakalpojumus, par kuriem netiek tieši maksāts, jo samaksāts ar nodokļiem. Vienīgā problēma, kā tos vispareizāk sadalīt.

— Cik jums toreiz bija gadu, kad personīgi nonācāt pie uzskata, ka nodokļu maksāšana ir svarīga lieta?

— Kad uzsāku strādāt Valsts ieņēmumu dienestā. Tas bija 1994. gadā, kad šeit sāku strādāt kā izziņas inspektors, pēc tam kļuva par vecāko izziņas inspektoru. Pirms tam nedaudz nodarbojos ar privāto biznesu. Tādējādi nodokļu maksāšanas sfēru pārzinu no abām pusēm. Gan kā persona, kam piederējis savs uzņēmums, gan kā atbildīgs darbinieks, kuram jācinās ar nodokļu nemaksātājiem.

Par reģionālās nodaļas priekšnieku strādāju kopš 2002. gada. Uz šo amatu bija konkurss, kurā pieteicās piecas kandidātas.

Kad veidojās VID reģionālās nodaļas, bija iecere, ka Latgales nodaļa atradīsies Preiļos. Tāpēc arī mana darba vieta tika iekārtota šeit. Tagad, kad VID reģionālā nodaļa ir izvietojusies Daugavpilī, notiek gatavošanās, lai uz turieni pārceltu arī Finanšu policijas pārvaldes Latgales reģionālo nodaļu. Iespējams, ka gadu mijā jau būšu pārcēlies uz Daugavpili.

Runājot par vēl senāku darba biogrāfiju, strādāju par tirdzniecības bāzes direktoru.

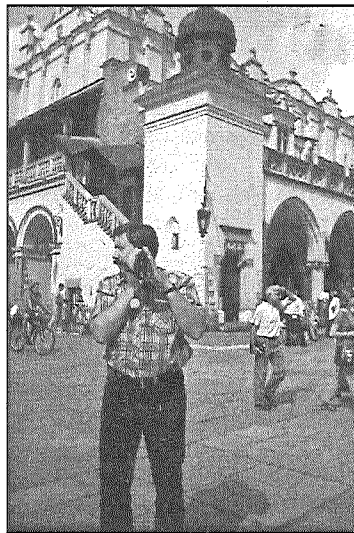
— Padomju laikos tirdzniecības bāzu direktori bija cilvēki ar visplašākajām iespējām un sakariem, jo viņiem bija pieejams viss, ko parastam mirstīgam pircējam veikalā nebija lemts ieraudzīt. Bāzu direktori bija vieni no populārā krievu komiķa Arkādija Raikina varoņu prototipiem.

— Ar šodienas skatienu raugoties uz šo amatu, es saprotu, ka tā patiešām bija vieta, kur varēja sagrābties visādus labumus. Es laikam nepratu to darīt, baidījos, vai arī priekš tiem laikiem biju pārlietu godīgs. Noliecēju, ka cilvēki, kas strādāja tirdzniecības sfērā, tomēr bija daudz labāk nodrošināti, nekā pārējie iedzīvotāji. No tirdzniecības sfēras aizgāju tāpēc, ka tā no tirgošanās pārvērtās par sadali. Atcerieties talonu sistēmu? Raikina tēlojumus uz sevi gan neattiecinu.

— Kur ir tāda skola, kas sagatavo tirdzniecības bāzes direktorus, vēlākos ieņēmumu dienesta augsta ranga ierēdņus?

— Pēc Rēzeknes vidusskolas absolvēšanas studēju Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā, kur apguvu sabiedriskās ēdināšanas tehnoloģiju un organizatora profesiju. Pēc tam strādāju Preiļu rajona sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienībā par tehnologu, par priekšnieku vietnieku un pēc tam par bāzes direktoru. Man tagad nereti jautā, kāpēc neatveru kādu kafejnīcu vai bāru? Es atbildu, ka atvērt sliktu kafejnīcu neatļauj sirdsapziņa, bet uzturēt tādu, kādai tai būtu jābūt, man nav līdzekļu.

— Jo sevišķi tāpēc, ka nodokļu

● Viens no Jāņa Koroševska vaļas priekiem ir videofilmēšana. Aizraušanās sākusies jau 1990. gadā, kad Jānis kļuva par vienu no pirmajiem videokameras īpašniekiem Preiļos. Pa šo laiku uzkrājusies bagātīga videotēka. Vasaras atvaļinājumi vienmēr tiek pavadīti, kopā ar dzīvesbiedri un draugiem apceļojot ārzemes. Attēlā Jānis iemūžina skaistos Krakovas skatus. Foto no J. Koroševska ģimenes albuma

politika tik nežēlīga, vai ne?

— Nuuu, zināmā mērā, jā!

— Nonācām pie tā, ko minēju iesākumā. Cilvēkiem patīk labi paēst, un tagad jūs varējāt būt sabiedrībā milēts un cienīts. Pašreizējais amats ir gan cienīts, bet vai arī milēts?

— Nav gan. Viens otrs bijušais skolas biedrs vai sens paziņa apjautājās, kur es strādāju. Atbildu, ka par tautas ienaidnieku. Un neviens vēl nav kļūdījies, uzminot pareizo amatu. Skumji, vai ne? Taču tajā pašā laikā tie uzņēmēji, kuri mēģina kārtīgi maksāt nodokļus, sauc mani palīgos. Viņi cieš no tā, ka konkurenti nemaksā nodokļus. Nodokļu maksātājam savu produkciju nākas pārdot dārgāk, bet nemaksātājs to atļaujas lētāk. Savukārt klienti izvēlas lētāko. Esmu iepazinies ar nodokļu maksāšanas politiku Lielbritānijā. Pie viņiem šajā jomā viss turas uz garos gadu desmitos izkoptām tradīcijām. Valstij samaksāt nodokļus ir gods. Arī, piemēram, Vācija pēc kara spēja atgūties ļoti ātri, jo nodokļu maksāšana tika ievērota ļoti godīgi.

— Vai varat ar faktiem raksturot savas nodaļas paveikto?

— Viens no rādītājiem ir pret nodokļu nemaksātājiem ierosināto kriminālietu skaits. Šī gada deviņos mēnešos šajā jomā jau pārsniegti pagājušā gada rādītāji. Kā likumā paredzēts, kriminālatbildība par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas iestājas tad, kad nenomaksātās summas sasniedz 50 minimālās mēnešalgas, tātad, 3500 latu. Vainīgi lielākoties tiek sodīti ar naudas sodu. Retos gadījumos tiek piemērota arī brīvības atņemšana. Diemžēl, atliek konstatēt, ka par zaftes burku vai velosipēda nozagšanu simts latu vērtībā no pagraba reāls cietumsods

tiek piemērots daudz biežāk nekā par desmitiem tūkstošu nozagšanu no valsts. Bet likumdošana ir tāda, kāda tā ir. Dažreiz redzams, ka cilvēkam ir milzīgi līdzekļi, kaut arī viņš nekur nestrādā. Kad sākam interesēties, izrādās, ka vecmāmuļa atstājusi, vai arī pats jaunībā kāpostus pārdevis. Viens biznesmenis klārēja, ka deviņdesmito gadu sākumā par kāpostiem nopelnījis 190 000 latu. Pārreķinot toreizējā naudā, sanāca, ka 38 miljoni rubļu. Sakiet, vai tas bija reāli?

— Neiespējami. Taču, droši vien, mācījies no mūsu pašu politiķa un bijušā valdības vadītāja, kurš publiski deklarējis, ka ar tulpītēm padomju laikos ticis pie šodienas miljoniem.

Taču vismaz miljonāru vietējā sabiedrībā nav. Ir viena daļa iedzīvotāju — pedagogi, bibliotekāri un daudz citu valsts vai pašvaldības iestādēs strādājošo, kuriem nodokļi tiek ieturēti no algas, pirms tā vēl nonākusi viņu rokās. Bet ir milzums mazu uzņēmumu — frizētavas, šūšanas un citu pakalpojumu darbnīcas, kurās nodokļu ziņā valda pilnīga patvaļā, jo klientiem netiek izsniegti čeki, un līdz ar to nav nekādas kontroles par ieņēmumiem.

— Katram patērētājam ir tiesības pieprasīt dokumentu par veikto samaksu. Man gan bieži nācies novērot, kā vecāki cilvēki atrunājas, nu, nevajag man to čeku. Un paši sūrojas, ka pensijas ir mazas. Bet pensija, kā zināms, atkarīga no nodokļiem un no uzrādītajiem nodokļiem.

— Kāda ir jūsu atpazīstamība?

— Diezin vai Preiļos ir vieta, kurā es varētu veikt kontrolpirkumu un paliktu nepazīts. Man čekus izsniedz visās vietās.

— Esmu dzirdējis par jūsu slaveno šķēru kolekciju.

— Savā laikā izmēģinājos aploksņu zīmējumu, marku, cigarešu paciņu, kaut arī pats nesmekāju, krāšanu. Gribējās izveidot tādu kolekciju, kādas nevienam nav, lai tā ietilptu dzīvoklī, lai to varētu finansiāli atļauties un tai būtu arī praktisks pielietojums. Izvēlējos šķēres. Patlaban manā kolekcijā ir 500 šķēres. Vecākais eksponāts ir no aizpagājušā gadsimta. Ir šķēres ar dažādu pielietojamību: sveču degļu nodzēšanai, picas griešanai, tortes sadalīšanai, vīnogu ķekaru šķēres. Tālākās šķēres vestas no Brazīlijas. Ir pasaulē vienīgie eksemplāri, šķēres, kuras gatavotas man. Ir šķēres — kuloņi, piespraudes, brošas, auskari, pulksteņa rādītāji, ir darbināmas ar elektrību, ar baterijām. Kolekcijas vērtība noteikta par aptuveni 10 000 latiem. Draugi man pat uzdāvināja pulksteņi ar uzrakstu «Latvijas grandiozākās šķēru kolekcijas īpašniekam». Tagad gatavojos hobiju izstādei sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta desmito gadadienu.

Aktuāla informācija lauksaimniekiem

! Dienvidlatgales reģionālā lauksaimniecības pārvalde informē, ka saskaņā ar valsts subsīdiju nolikumu visiem zemes lietotājiem, kuri 2003. gadā saņēmuši tiešos maksājumus par graudaugu un eļļas augu platībām, līdz šī gada 1. oktobrim rajona lauksaimniecības pārvaldē jāiesniedz deklarācija par 2003. gadā iegūto un realizēto ražu. Vienlaikus jāiesniedz arī deklarācija par graudaugu un eļļas augu platību novākšanu (uz šī gada 25. septembri) un ziņas par kredītsaistībām. Nenokavējiet datu iesniegšanas termiņus!

LAUKSAIMNIEKIEM

Lauksaimnieki gaida palīdzību savu problēmu risinājumam

Klimatiskie apstākļi Latgalē, kas pēdējo divu nedēļu laikā ir uzlabojušies, tomēr neglābs situāciju lauksaimniecībā. Liela daļa graudaugu ražas ir neglābjami zaudēta – labība sakritusi veldrē, graudi, īpaši mieži, vārpās sadīguši. Arī iekūlums ir krietni mazāks par cerēto un zemnieki ar bažām lūkojas nākotnē.

Zaudēta lielākā daļa ražas

Preiļu rajona lauksaimnieku apvienība ir apkopojusi informāciju par saimniecībās nenovāktajām platībām un zaudējumiem, kas radušies lietavu dēļ. Preiļu rajonā 1. septembrī bija nenovākti vēl 89,3% graudaugu jeb 8337,5 no pavasarī iesētajiem 9335,95 hekt-

āriem. Paredzams, ka zaudējumi nenovāktajās platībās būs aptuveni 74% apmērā. Šie skaitļi liecina, ka naudas izteiksmē Preiļu rajona zemnieki būs zaudējuši vairāk nekā 2,7 miljonus latu. Šie aprēķini izdarīti, apkopojot 979 respondentu iesūtītās anketas.

Preiļu rajona lauksaimnieku apvienības biroja vadītāja Valija Ruisa atzinīgi novērtēja pašvaldību

vadītāju un atbildīgo speciālistu sniegto palīdzību informācijas apkopošanā. Lai gan lauksaimniecības jautājumu risināšana nav to uzdevumu lokā, kas noteikti «Pašvaldību likumā», vairāku pašvaldību vadītāji uzskatīja par savu pienākumu palīdzēt zemniekiem apkopot informāciju par klimatisko apstākļu radītajiem zaudējumiem. Īpašu atsaucību izrādīja Vārkavas novada, Stabulnieku pagasta, Galēnu pagasta, Aglonas pagasta, Preiļu novada, Rudzātu pagasta, Silajāņu, Saunas un Sīlukalna pagasta vadītāji un lauksaimniecības konsultanti, tā «Novadniekam» pastāstīja V.Ruisa.

Zemnieki aizbildinās ar nezināšanu

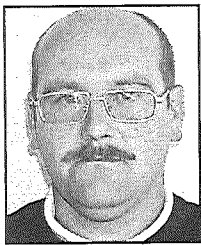
— Sarunās ar zemniekiem ļoti bieži nākas dzirdēt aizbildināšanos – mēs nezinām. Mēs nezinām, ka pavasarī drīkstējām pieņemt uz subsīdijām. Mēs nezinām, kā aizpildīt deklarācijas. Mēs nezinām, kā reģistrēties nodokļu maksātājos, — savas bažas par zemnieku informētības līmeni pauž Valija Ruisa. Diemžēl daļas lauku cilvēku inertums bija jūtams arī līdz šim, jo kopš gada sākuma notikušajos izbraukuma semināros un mācībās, ko rīkoja gan lauksaimniecības konsultāciju

birojs, gan rajona lauksaimnieku apvienība, apmeklētāju nebija daudz, atzīst biroja vadītāja. Tagad jākož pirkstos, jo tiem, kas pavasarī savas sējumu platības nav deklarējuši, nav arī nekādu cerību saņemt kompensācijas.

Kompensāciju apmēri vēl nav zināmi

V.Ruisa informē, ka pagaidām vēl nav zināms, cik lielas būs kompensācijas un kāda būs kārtība to piešķiršanā. Pagaidām ir skaidrs vienīgi tas, ka jautājumu par lietavu radītajiem zaudējumiem Saeimas Tautsaimniecības komisija izskatīs šonedēļ.

Biškopju vasara tuvojas noslēgumam

No pirmajiem ziedošajiem kārkliem, māllepēm un pieneņiem līdz vēlinajiem viršu ziediem – tik plaša un daudzveidīga ir biškopju vasara. Kāda tā bijusi šogad? Vai bišu ienesums ir pietiekams? Tie ir jautājumi, uz kuriem atbildi vēlas zināt ne viens vien pilsētnieks un laucinieks, jo katrās mājās rudens un ziemas vakaros cilvēki vēlas panašoties ar mazo, darbīgo kukaiņiņu sanesto saldumu.

Par biškopju vasaru «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona biškopības biedrības vadītājs GENADIJS KIŽLO (attēlā), kurš uztur un kopj vienu no lielākajām dravām rajonā.

Dravas pamazām atkopjas

Pagājušajā ziemā dravās bija krīze. Pērnā vasara bitēm bija nelabvēlīga, jo nektārs augos veidojās maz, bites vairāk vāca lapu jeb izsvīduma medu. Tajās dravās, kur saimnieki šo medu bija atstājuši stropos kā ziemas barību, saimes masveidā gāja bojā. Uzturspeciālisti uzskata, ka cilvēku pārtikā vislabākais esot tieši izsvīduma medus, jo tajā ir visvairāk minerālvielu, taču bišu ziemas barībai to nedrīkst stropos atstāt. Tieši šī iemesla dēļ pērņziem daudzas bišu saimes gāja bojā un pavasarī tās vajadzēja atjaunot.

Dravas Latvijā pamazām atkopjas. Stāvoklis biškopībā nav tik nopietns kā citur. Apkopotā informācija liecina, ka ziemā citur Eiropā bojā gāja pat 50% bišu saimju, kas rada nopietnu aizkavēšanos nozares attīstībā. Lai spētu darbīgās medus nesējas uzturēt labā formā, biteniekiem jābūt zināšiem un labi informētiem, jāprot sekmiīgi pielietot praksē jaunākās tehnoloģijas. Pēc Genādija Kižlo domām, Latgalē tomēr jaunākā informācija nonāk ar novēlošanos. Īpaši svarīga tā ir biškopjiem, kuri tikai sāk veidot dravas. Augusta beigās Slovēnijā notika Vispasaulē kārtējais biškopju kongress. Tajā piedalījās arī Latvijas pārstāvji, kas ar uzzināto oktobrī solās iepazīstināt savus kolēģus.

Kas sarāžots, tas jāpārdod

Preiļu rajona biškopju saime ir

visai plaša, taču biedrības rīkotos seminārus apmeklē tikai nedaudzi. Tie pārsvarā ir cilvēki, kuri biškopībā iesaistījušies ar sirdi un dvēseli. Citi ir pārliecināti, ka semināros neko jaunu neuzzinās un ir gatavi arī turpmāk strādāt pēc sentēvu metodēm. Tas nav tiesa, jo ikreiz tiek pārrunātas problēmas, spriests par risinājumiem, kas būtu noderīgi visiem.

Pašlaik aktuālākais ir biškopības produktu kopīga noieta meklējumi. Nav taču jēgas visu gadu strādāt dravā, ieguldīt tur naudu un laiku, lai pēc tam nezinātu, kur likt medu, ziedputekšņus, propolisu un citus produktus. G.Kižlo uzskata, ka vispirms jāatrod labs noieta tirgus, tikai tad ir jēga sākt ražošanas attīstīšanu.

Sakarā ar bišu lielo bojāeju ziemā šoruden problēmu ar produkcijas realizēšanu nebūs. Drīz jutīsim vietējā medus deficītu, par ko liecina arī tirgus cenu straujais kāpums, salīdzinot ar pagājušā gada cenām. Pašlaik medus vidējā cena svārstās no 3,50 līdz 5,50 latiem par kilogramu.

Nevar noliegt faktu, ka liela daļa Latgales un arī Preiļu rajona biškopju ir gados veci ļaudis, kuriem bites ir nevis peļņas avots, bet jau gadiem ierasta relaksācijas metode, sava veida atpūta. Tādās dravās ir piecas, septiņas vai pat tikai trīs saimes. Protams, ka šie biškopji nedomā par to, kur pārdot medu, jo produkciju izdala radiem, draugiem, kaimiņiem. Profesionālā biškopība nozīmē dažādu noteikumu ievērošanu, milzumu dokumentu, kam, no

pirmā skata, nav nekādas saistības ar nozari.

Profesionāla drava sākas no 20 saimēm

Izrādās, ka bites gluži kā govīs ir ganāmpulks. Lai saņemtu valsts subsīdijas un varētu ar speciālām atlaidēm iegādāties cukuru bišu piebarošanai ziemā, dravā jābūt jābūt ierakstītām Ganāmpulku reģistrā. Ja bites tiek turētas bioloģiskajā saimniecībā, īpašnieki vēl saņem valsts subsīdijas par katru saimi. Bez tam, gatavojoties sākt saimniekot ar bioloģiskām metodēm, jāzina, ka nekāda šmauksnāns nebūs iespējama, jo tiek pieprasītas speciālas kartes, kur norādīta dravas atrašanās vieta, ceļu tuvums, kā arī kaimiņi, kuri robežojas ar minēto teritoriju.

Diemžēl šobrīd nav iespējams pateikt, cik īsti dravu ir rajonā un cik bišu saimju tajās. Vārbūt tas būs skaidrs, kad, stājoties Eiropas Savienībā, biškopji saņems finansējumu – 1,5 eiro par saimi, vēl tikpat nāks no valsts. Tiesa, tas nav daudz, taču jāņem vērā, ka medus nebūt nav pirmās nepie-

ciešamības produkts, lai valdība maksātu kompensācijas vai krietni subsīdētu.

Ja veidos kooperatīvus, būs jāstrādā

Ikdienu lauciniekus arvien vairāk pārliecina, ka strādāt individuāli nav tas labākais variants. Zināms, ka valstī nodibināta Medus aģentūra, kas nodarbojas ar mārketingu, gatava iepirkt medu no individuālajiem biškopjiem un eksportēt to lielā daudzumā.

G.Kižlo atceras savu pagājušā gada rudens pieredzi, kad mēģinājis runāt ar kolēģiem, ka vajadzētu kooperēties. Cietu sakāvi, manas idejas neviens neatbalstīja, saka biškopības biedrības vadītājs. Pēc viņa domām, viens no iemesliem ir tas, ka ar biškopību nodarbojas gados vecāki cilvēki, kuru galvenais arguments ir, sak, cik tad nu ilgi es te saimniekošu, gan jau pats kaut kā... Bet jaunie? Tie labi saprot, ja reiz esi kooperatīva dibinātājs, tavā vietā neviens nestrādās un nepūlēsies, pašam viss būs jādara. Absolūti ne-

pareiza ir doma, ka kooperatīvā strādās kāds cits, bet es tikai saņemšu peļņu. Pagaidām mūsu cilvēkos nav apziņas, ka kooperācijā ir perspektīva, atzīst G.Kižlo.

Tirgū ienāk jauni medus produkti

Augusta vidū Koknesē notika tradicionālās medus dienas, kurās Preiļu rajona biškopju saimi pārstāvēja vienīgi Genādij Kižlo. Latvijas biškopji nesēž, rokas klēpī salikuši, viņi ir izdomas un enerģijas pārpilni, par Koknesē redzēto saka Kižlo kungs. Jūta ma virzība uz priekšu, tiek piedāvāti arvien jauni un jauni medus produkti – ziedputekšņi ar saldējumu, medus ar riekstiem, ievārījums ar medu, meža ogas ar medu un daudz kas cits.

Pircējiem tādi gādumi patīk, un tas nozīmē, ka to dravu īpašnieki, kuri vēlas ar bitēm ne tikai brīvo laiku pavadīt, bet arī pelnīt, var atrast iespējas savu saimniecību paplašināšanai — Eiropā Latvijas medus ir lielā cieņā.

VIEDOKLIS

Ar ko Latvija tā izceļas, lai varētu palikt vienīgā — izolētā

Reklāmas, saukļu un agitācijas jūklī var sajukt, kādu referenduma iznākumu par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā kuram «vajag». Vai kāds ir aizdomājies, ja rezultāts būs 50% + 1 balss, tad kura ir tā puse, par kuru interesešs pautējiem tad uzdosies politiķi, jo šāds vairākums dod tiesības brīvi rīkoties ar valsts varu un naudu. Daļai, kas jebkuru variantu patris pārverts sev par labu, vienlīdz labi izdosies iedzīvoties kā no ES fondu naudas, tā no nekustamo īpašumu, algu un cenu krišanās, kas būtu loģiskas sekas ārpus ES. Un otrādi: neveiksmīnīki varēs ciest gan no tā, ka naudas apritē kļūs vairāk, bet viņi tai klāt tomēr netiek, gan no tā, ka naudas vispār kļūs mazāk, viņiem tā pavisam izbeidzas un liek atdot veiksmīnīkiem ģimenes relikvijas un dārglietas par maizes rīku.

Latvijas ikdienas dzīvē satricinājums no iestāšanās vai neiestāšanās ES būs vienādi liels, tāpēc visprātīgāk katram domāt nevis kā balsot 20. septembrī, bet kā 21. septembrī izmantot savā labā šā satricinājuma radītās iespējas.

Cenšos saprast gan eiropesimistus, gan eiropoptimistus. Optimisti tomēr iedves kaut kādu cerību, tad eiropesimistu argumenti brīžiem liek pasminēt. Piemēram, kādas ražošanas nozares pārstāvis nevar saprasties par sanitārijas un higiēnas normām ar birokrātiskajiem ierēdņiem, kādam nepatīk atskaišu sistēma par dažādu fondu naudas izlietojumu, kāds vispār neprot uzrakstīt projektu un iesaukties vienlīga kādā aktivitātē, jo zvilnēt netiā gultā un izslaukt vienu govī ir daudz ērtāk. Citiem liekas, ka Eiropa izputinās mūsu dabu un, ak, Dievs, mūsu kultūru, jo savējo tie ir pazudinājuši.

— Protams, pēc tādiem apgalvojumiem tas cilvēks, kas nav bijis tālāk

par savas sādžas «autolavku», tiešām tā arī domā, ka tur — ES — jau viss ir pagalam. Un tiklīdz mēs iestāsimies savienībā, viņi kā sirseņi klups mums virsū, lai iznīcinātu visu, kas palicis pāri no pērnā gada kūlas. Bet mana pieredze un zināšanas mani nostiprinājušas pārliecību, ka Eiropas Savienība ir mūsu iespēja, no kuras atteikties nevajadzētu. No 15 ES dalībvalstīm esmu apmeklējusi deviņas. Esmu tikusies gan ar Zviedrijas, Anglijas, Somijas u.c. valstu žurnālistiem, skolotājiem, fermeriem, pensionāriem. Esmu bijusi viņu laikrakstu redakcijās, mājās, fermās, skolās, pansionātos un pašvaldībās un ticu savām acīm. Gribētos man, lai tādas pašas mājas būtu mūsu skolotājiem un zemniekiem, lai zemnieki kooperētos un prastu vadīt savas saimniecības kā savienībā, lai mēs esu kvalitatīvu pārtiku un dzertu tīru ūdeni kā Zviedrijā (tur un arī citās zemēs ūdeni lieto no krāna), bērni mācās gaišās, modernās skolās, kuras apgādātas ar vismodernākajiem datoriem un citiem tehnoloģijas brīnumiem, sēž augstam atbilstošā solā, kur pa logu spraugām nevelk vējš. Tur, ticiet man, jautājums, kā izvilk dzīvību — neeksistē.

Arī putni tur čivina, dzīvnieki mežos dzīvo un vairojas, zivju pilni ezeri, upes nav izpostītas kā pie mums no mazajām hidroelektrostacijām. Piemēram, Zviedrijā un Somijā redzēsiet simtiem kilometru garus žogus gar ceļmalām, lai aļņi, stīrnas un brieži neuzskrietu uz ceļa un neizraisītu satiksmes negadījumus. Tur domā par cilvēku un dzīvnieku. Jā, piekritu argumentam, ka tur viss ir dārgs, skatoties no mūsu redzes šaurā lēņķa. Bet, cik aklam jābūt, lai neredzētu, kādu nekvalitatīvu pārtiku un preces piedāvā mūsu veikalos. Visas lētās desas, margarīni, eļļas. Varbūt ar laiku mēs pratīsim

novērtēt dārgu, bet labu pārtiku, jo mums rūpēs mūsu un bērnu veselība.

Latvija nevar palikt izolēta no Eiropas. Mums nav ne Norvēģijas dabas bagātību, ne Šveices gadsimtu pieredzes un pārtības, lai paliktu neitrāliem. Iespēstiem starp Krieviju un Baltkrieviju, diez vai valsts ekonomiskais līmenis augs un mēs kļūsim bagātāki. Neesmu dzirdējusi nevienu argumentu no eiroskeptiķa, kāpēc Latvija — vienīgā no desmit kandidātvalstīm ir tik īpaša, ka var palikt un attīstīties ārpus ES.

Igaunī un lietuvieši nepalika malā, nobalsojot «par» ES. Pie mums vēl joprojām skan frāzes — es vēl padomāšu, valsts vēl nav gatava iestāties utt. Bet fakts ir fakts — deviņas kandidātvalstis iedzīvotāji ir izvēlējušies sevi redzēt stabilu valstu vidū. Ceru, ka Latvija nepalikns viena un mūsu bērni nevarēs pārņemt saviem vecākiem un vecvecākiem, ka igauņi un lietuvieši sen savā attīstībā ir gabalā, bet valdība savukārt nepārmetīs tautai, ka tādu nabadzības ceļu esam izvēlējušies paši.

Pēc laika, kad izolācija jau kļūs par akmeni kaklā, valdība atkal virzīs tautu uz apvienošanās ar kaimiņiem (cerēsim ka tās nebūs NVS valstis), bet tad mums «gudrajiem un skaidrajām» noteikumus diktēs nevis 15 valstu, bet gan 24 valstu savienība, protams, ja izteiks šo vēlēšanos.

Lai cik katram neliktos, ka latvietis, tas ir kaut kas īpašs, tomēr aizējiet 20. septembrī uz vēlēšanu iecirkni un izlemiet, kur tad Latvijai īsti būt. Jā, un vēl, igauņi savā reklāmkampanā bija paziņojuši, ja viņi neiestāšies Eiropas Savienībā, tad pienāksies ganīt latviešu cūkas. Žēl, ka mūsu reklāmas kampanas veidotāji nav paziņojuši, ka Vitebskas gubernā kādreiz klejoja daudz laču...

Tamāra Elste

LĪDZ REFERENDUMAM — 4 DIENAS

«NOVADNIEKS» jautā:
«Vai savu nākotni saistāt ar ES?»

VALĒRIJS PETROVS,
zemnieku saimniecības «Kalnu ūļvarks»
īpašnieks:

— Neslēpju, ka balsošu pret iestāšanos ES. Pret Eiropas Savienību varu minēt vairākus vienkāršus, bet pārliecinošus argumentus, kam dvēselē piekritis ikviens saprātīgs cilvēks. No vienas savienības esam izgājuši, nedabūjam necik padzīvot neatkarībā, kad jau atkal lienam nezin kur un nezin, kāpēc. Latvija ģeogrāfiskā ziņā atrodas tik ērtā vietā, ka tā bez visādām savienībām lieliski var dzīvot, jo Eiropa tik un tā centīsies nodibināt sakarus ar austrumiem, kam nepieciešams Latvijas atbalsts. Bet iestāšanās gadījumā Eiropa Latvijai uzspiedīs savus spēles noteikumus.

Mūsu nekvalificētie strādnieki domā, ka varēs braukt uz Eiropu audzēt siltumnīcās sēnēs un uz valūtas kursa starpības rēķina dzīvot tāpat, kā tagad. Taču valūtas starpības nebūs, jo šeit būs ieviests ciro. Būs ļoti augstas Eiropas cenas, būs augstas Eiropas algas un mūsējo ļoti zemais atalgojums. Tāpēc tā iedzīvotāju daļa, kas cer uz darbaspēka emigrācijas rēķina iedzīvoties, ļoti kļūdās. Valūtas kursa starpības nebūs, tāpēc uz šī rēķina neviens nevinnēs. Turp nebrauks programmētāji vai datoru speciālisti, bet melnstrādnieki un nopelnīnieki.

Par mums, tik mazu valstiņu, lai šeit ieguldītu savus līdzekļus, neviens ārzemju uzņēmums neinteresēsies. Te nav naftas, nav ogļu.

No savas pilsētiņas piemēra redzam, pie kā noved integrācija. Ieradās šeit lietuviešu tirgotāji, un iedzīvotāji uzķērās, ka preces viņu veikalā lētākas. Bet to, ka, piemēram, putrainu fasējuma ir nevis kilogrami, bet mazāk un tāpēc tie lētāki, ļaudis neievēro. Vai arī, ka maksā nevis par litru piena, bet par 900 gramiem. Kamēr iedzīvotāji to sapratīs, mūsu rajona un valsts nauda turpinās plūst uz Lietuvu.

Arī zemniekiem iestāšanās ES nav izdevīga. Līdz šim vēl neviens kredīts līdz zemniekiem pa istam nav nonācis. Jā, protams, tie būs, bet līdz mums tā arī nenonāks, un neviens tiem galus neatradīs, tāpat kā tas nav izdevies līdz šim.

Katram cilvēkam jāpdomā, — kāpēc Eiropa mūs grib? Kapitalisti nekad nevēlas kaut ko tāpat vien. Viņi mūs var gribēt tikai ar vienu priekšnoteikumu, — lai iedzīvotos. Eiropa cauri Latvijai veidos tiltu no Rietumiem uz Austrumiem, izmantojot mūsu dzelzceļus, terminālus, caurules, bet tas notiks, mūs apejot.

VITA BRIŠKA,
Preiļu Valsts ģimnāzijas 3.b kursa audzēkne:

— Noteikti balsošu par iestāšanos Eiropas Savienībā. Es darbojos klubā «Māja» un tieši ar kluba palīdzību esmu daudz ko uzzinājusi par Eiropas Savienību. Mums ir notikušas daudzas nometnes, semināri, lekcijas, ar kuru palīdzību esmu ieguvusi plašu informāciju par ES. Uzskatu, ka tā dod ļoti plašas iespējas. Sevišķi attiecībā uz jauniešiem un bērnu nākotni, kas vēl mācās skolā.

Mūs sagaida daudzas izmaiņas, un tās būs labas. Valsts ar ES palīdzību attīstīsies, un attīstības sekas būs ievērojama uzlabošanās pensionāriem, uzņēmējiem, zemniekiem. Pēc iestāšanās Eiropas Savienībā cilvēkiem būs plaša iespēja ceļot un arī strādāt ārpus savas valsts robežām. Tas attiecas arī uz mācībām un kvalitatīvākas izglītības iegūšanu. Latvija ar ES sniegto palīdzību attīstīsies pietiekami, lai šeit būtu pietiekami darba vietu jauniešiem, uzņēmīgiem cilvēkiem.

Jau patlaban daudzās nozarēs ir jūtams Eiropas Savienības sniegtais ieguldījums. Valstī ienāk dažādu fondu, piemēram SAPARD un PHARE līdzekļi. Arī jaunieši var rakstīt projektus programmai «Jaunatne» un saņemt materiālu atbalstu savu ieceru realizēšanai.

Manu vienaudžu vidū ir dažādi uzskati. Nācies diskutēt arī ar eiroskeptiķiem. Taču viņu argumenti pret iestāšanos ES nav nopietni, visbiežāk tie ir saklausīti stereotipi. Viņi mēdz iebilst, ka var būt latviešu valoda vai kultūra, ka Eiropa kaut ko uzspiedīs. Istenībā tā nemaz nav. ES iestājas par to, lai katra valsts saglabā savu identitāti, nevis to pazaudē.

Aicinu visus jauniešus balsot par Eiropas Savienību, jo nākotnē pieder jaunajiem cilvēkiem.

L.Ran

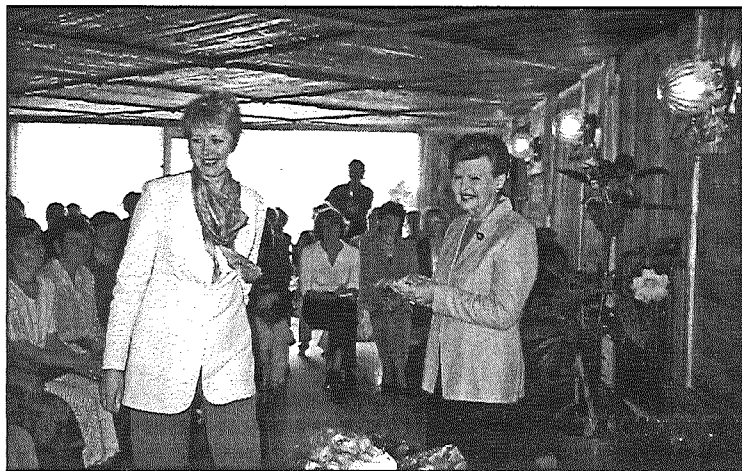
Foto: M.Ruk

Pieaugušo izglītību pārrunā ar Valsts prezidenti Vairu Viķi-Freibergu

12. septembrī Latvijas Lauku sieviešu apvienība (LLSA) organizēja tikšanos ar Valsts prezidenti Vairu Viķi-Freibergu, lai pārrunātu jautājumus par pieaugušo izglītības problēmām un apspriestu situāciju laukos.

Tikšanās notika Cēsu rajona Līgatnes pagastā viesu mājā «Upmaļi», kur sapulcējās ap 70 sievietes no visiem valsts reģioniem. No Preiļu rajona uz tikšanos bija aizbraukušas trīs pārstāves — Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāja Elita Jermolajeva, zemiece Ineta Liepniece un sieviešu kluba dalībniece Inta Pauniņa.

Prezidenti simboliski sagaidīja četru Latvijas novadu — Latgales, Zemgales, Vidzemes un Kurzemes — pārstāves. Pēc dziesmota ievada un apsveikuma uzrunām raisījās diskusija par aktuālām problēmām — nepieciešamību pēc pieaugušo izglītības un mazajām iespējām to saņemt, mazo lauku skolu likteni, kavējošajiem faktoriem uzņēmējdarbības attīstībā, sievietes vietu un lomu mūsdienu Latvijas laukos.

● Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga sarunā ar Preiļu rajona pieaugušo izglītības konsultatīvās padomes priekšsēdētāju Elitu Jermolajevu un Latvijas lauku sieviešu apvienības pārstāvēm.

Tā kā prezidente V. Viķe-Freiberga ir bijusi daudzās pagastos, viņa ļoti labi izprot situāciju. Ir svarīgi, lai visi centos labi izpildīt savu darbu — gan valdībā, gan katrā pašvaldībā. Uz to jāaicina arī lauku iedzīvotāji, uzskata prezidente.

Pieaugušo izglītības apvienības izpilddirektore Inta Paeglīte pastāstīja par apvienības darbu un izteica cerību, ka arī valsts līmenī

sāks nopietni domāt par pieaugušo izglītību, jo tā nevar būt tikai pašvaldību un sabiedrisko organizāciju pārziņa.

Lauku sievietes bija uz tikšanos ieradušas ar pilniem groziem, visi varēja nogaršot gan kurzemnieku sklandraus un kazas sieru, gan marinētas sēnes un salātus, gan kļiņģerus, tortes un citus ēdienus.

E.Jermolajeva

«Novadnieka» projekts: uz rajona robežas VĀRKAVAS NOVADĀ

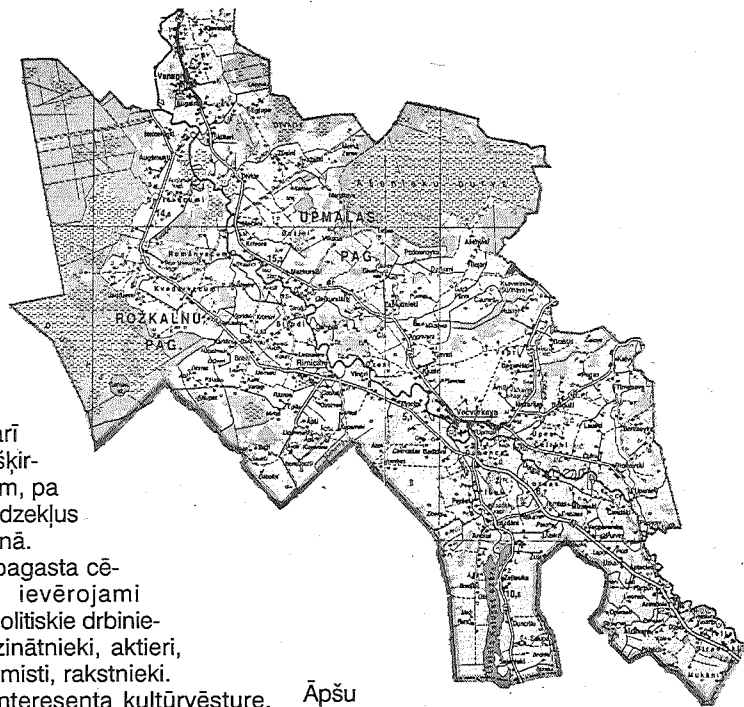
Vārkavas novadam dienvidu robeža ar Daugavpils rajonu radusies pēc tā izveidošanas, apvienojoties Rožkalnu un Upmalas pagastiem. Rožkalnu pagasta savdabība ir tāda, ka tas izstiepts vismaz 33 kilometru garumā, savukārt platuma ziņā tas ir daudzkārt šaurāks. Visā garumā pa pagasta vidu līdz pat Livāniem ved labs zemes ceļš, bet no šī ceļa līdz pagasta, novada un rajona robežai ērti piebraucams pa samērā jauniem ceļiem. Jau vēsturnieks Antons Anspaks savā darbā «Preiļu novads» uzsveris, ka Rožkalnu pagasta teritorijā izsenis izveidojies daudz labu saimniecību. Par to var pārliecināties arī šodien. Vārkavas novada domes darbinieki, izsniedzot novada karti, komentē stāvokli gar ro-

bežu. Apdzīvotas vietas, desmitiem piemājas un zemnieku saimniecību. Nomale šī vārda izpratnē Vārkavas novadā nepastāv. Pamesta māja ieraugāma retumis. Taču nākotne nebūt nav tik optimistiska. Apdzīvotajās vietās ar skanīgajiem nosaukumiem: **DĒLUSALA, ALUSSALA, IZDEGAS, ANDIŅI, RUNCĪ, RUDENOVA, SALENIKI, ZEĻTAUKA, AIZALKSNE** un citās daudz gadus vecu iedzīvotāju, kuru lielie, pieaugušie bērni dzīvo un strādā tālu prom. Pagaidām vecāki saviem zemes hektāriem neļauj aizaugt ar kārklēm un usnēm, brīvdienās pie zemes darbiem atvīlinot arī mantiniekus. Taču cerību, ka viņi te varētu atgriezties uz palikšanu, tikpat kā nav. Ja nu tālā nākotnē, kad paši ieradīsies šeit pavadīt vecum-

dienas. Tāpēc arī negrib pavisam šķirties no šīm mājām, pa laikam ieguldot līdzekļus to pieremontēšanā.

No Rožkalnu pagasta cēlušies daudzi ievērojami sabiedriskie un politiskie darbinieki, garīdznieki, zinātnieki, aktieri, žurnālisti, ekonomisti, rakstnieki.

Pagastam ir interesenta kultūrvēsture. Arendoles un Rimicānu tuvumā kopš 19. gadsimta vidus zemi iepirkuši un iekārtojušie uz dzīvi daudzi luterticīgie no dažādiem Latvijas novadiem. Tāpēc šeit joprojām darbojas luterāņu baznīca. Diemžēl draudzes locekļu skaits ir strauji sarucis.

Āpšu kapsētā, kurā galvenokārt apbedīti luterāņi, uz pieminekļiem lasāms, ka te arī palikušas Rāceņu, Pakavu, Krēslīņu, Stulpiņu, Upīšu, Danciņu un citas pārnovadnieku ģimenes.

Kaimiņos ar lidlauku

Kur tad te ir tie zūši, jautājam Zušu mājas saimniecei **SILVIJAI GRĪNEVIČAI**, kuru atrodam īsti rudenīgā nodarbē – pie kartupeļu kaudzes. Viņa apgalvo, ka nosaukums cēlies no netālā Kalupes ezera, kurā zuši mītot. Zivis pusdienu galdam reizēm sagādā arī viņas bērni. Ģimenes māte ir priecīga, ja izdodas savilkt galus, lai visi no kuplā bērnu pulka justos paēduši. Savā patstāvīgajā dzīvē iekārtojušies tikai vecākā meita, kas Silvijai piedzimis pirmajā laulībā. Pirms pāris mēnešiem māju atstājis arī Aleksandrs, kas patlaban dienē Nacionālajos Bruņotajos Spēkos. Mātes atbalsts vajadzīgs deviņpadsmitgadīgajai Vitai, kura pēc 12. klases absolvēšanas patlaban apgūst profesiju, astotklasniekam Mihailam un jaunākajam dēlam Andrim. Pēdējos gados viņš mācās Rudzātu speciālajā internātskolā. Māte iztikšanas rūpes palīdz dalīt viens no vecākajiem dēliem – Vladislavs, kurš iekārtojies darbā gaterī.

Silvija nesūrojas. Tikai laiks un piedzīvotais seja ievilcis rūtus vaibstus, un smaids parādās reti. Toreiz, kad viņa ar vīru, padomju

armijas militārpersonu, baltkrievu pēc tautības, veidoja savu ģimenes dzīvi, viss bija labi. Dzīvoja Tukumā, pēc tam Igaunijā. Piedzima un auga bērni. Vēsturisko pārmaiņu laikā, kad okupācijas karaspēkam nācās atstāt Latviju, vīrietis neizturēja notiekošo. Viņi atgriezās Silvijas tēva mājās, bet lauku darbi militāristam šķita par smagu. Viņš izvēlējās šķiršanos no sievas un savu bērnu pamešanu, deklarējot, ka grib nevis vergot, bet «dzīvot kā baltais cilvēks». Kopš tiem laikiem, gadus sešus, Silvija par bezatbildīgo vīrieti vairs neko nav dzirdējusi. Uzskata, ka viņš ir atgriezies Baltkrievijā. Vīrietis pilnībā izvairījies no līdzdalības bērnu uzturēšanā un audzināšanā, netika maksājis pat alimentus.

No Griņeviču mājām līdz Vārkavas novada un Preiļu rajona robežai kilometri pieci. Kā atceras Silvija, pērnajā karstajā vasarā pa naktīm regulāri pazudis ūdens no govju dzirdināmajiem traukiem. Kad pieķērusi vainīgos, tie izrādījies meža dzīvnieki. Aļņi. Ūdeni ar zirgu vedusi no ezera. Par pēdējo savāko naudiņu šovasar pie

mājas izrakts dīķis, lai ūdens pietiktu vienmēr.

Jā, par sevi un bērniem cīnos viena pati, saka Silvija. Reizēm paveicas. Reizēm nepaveicas. Mēģina iztikēt ar piemājas saimniecības ienākumiem. Tur slaucamas govīs, jaunlopūs, cūkas. Bet savas tehnikas nav, un vienmēr kāds jālūdz palīgos. Silvija atzinīgi vērtē kaimiņu un māsu palīdzību. Viņa atstrādā, novāc zemes vai rok kartupeļus, izpalīdz arī ar savu zirgu. Atvest, aizvest. Mājās čakli strādā visi bērni.

Dzīvošana nomalē visvairāk apgrūtina tādā ziņā, ka autobusu satiksme ir neērta. Lai pēc mājās pavadītām brīvdienām uz Rudzātu internātskolu pavadītu dēlu, nākas ziedot vai visu dienu. Pussešos no Upmalas atiet autobuss. No mājas jādožas pusčetros vai arī kāds jāprasa aizvest. Preiļos jāpārsēstas citā autobusā, ar ko var nokļūt līdz Rožupei. No tās līdz skolai paliek vēl vairāki kilometri.

Kaimiņos stāv tukša māja, īpašniekiem vieta likusies par tālu. No pagalma labi redzams bijušais lidlauks. Ar plašām iecerēm, bet civilistiem nezināmiem mērķim

● Spēki iet mazumā, bet bērni vēl nav nostājušies uz savām kājām, atzīstas Silvija Griņeviča. Nomaļes grūtības viņa visvairāk izjūt sakarā ar neērtu autobusa satiksmi un tālo ceļu līdz skolām.

būvēts, tā arī nekad neizmantots. Tagad to pārņemusi bērzu jaunaudze, uz kuru Griņeviču ģimene iet sēņot. Lidlaukam paredzētajā teritorijā savulaik bijušas četras

viensētas, kuras nojauktas pirms stratēģiskā objekta būves. Ģimenes ar bērniem pārcēlušās projām. Džungļi, — vienā vārdā atliekas no būves raksturo Silvija.

Mežs nāk uzbrukumā

MONIKA KUSIŅA, pensionēta bibliotekāre, par Alussalas nosaukuma izcelsmi neko nav dzirdējusi, bet atceras vēl neparastāku apdzīvotās vietas nosaukumu – Ūkstīni. Tagad gan vairs tur esot palikusi tikai viena māja. Liepu māju saimniece atzīstas, ka šeit, attālu no novada centra, jūtas brīnišķīgi. Viņa pat neuzskata, ka te būtu kāda nomale, kaut arī aiz pagalma ar savu noslēpumainību biedējošs šalc Nicgales mežniecībai piederošais mežs. Taču Monika Kusiņa nobažījies, ka viņas labi uzturētā saimniecībā nav jaunu darba roku. Pirms vairākiem gadiem aizsaulē devies vīrs, bet abi bērni labi iekārtojušies galvaspilsētā un tās tuvumā. Dēls vada paju sabiedrību, meita strādā TELE – 2. Tīrais gais, klusums, mežs ar sēņu un dzērveņu bagātībām, viņuprāt, nav lietas, kas liekamas svaru kausā preti tādām ērtībām, kā skolas tuvums, datori un mūzikas nodarbības labu speciālistu vadībā. Tas pieejams maz-

bērniem, dzīvojot Rīgā un tās tuvumā.

Līdz tuvākajai medicīnas iestādei pieci kilometri, līdz autobusa pieturai – četri. Kusiņu ģimene tā sauktajā Breša laikā parūpējies par sava zemes gabala meliorāciju un ceļa salabošanu. Pat pēc lietavām vieglais auto var atrīpināties līdz sētšvidum. Meitas un dēla ģimenēm mātes apciemošana problēmas nerada. Māmuļa turas žirgti, un vēl patlaban tur trīs slaucamas govīs. Prot iegūt kvalitatīvu pienu, izpildīt piena pārstrādātāju prasības un ik pārdienas savācējiem nodot pāri 60 litriem. Par piena kvalitāti pārliecināties arī mēs, garšojot saimniece mājas kulto sviestu. Viņai sava, neparasta tehnoloģija. Krējumu nelielā bļodā kuļ ar karoti. Kad sviests saiet pikuci, pievieno otru krējuma porciju un tā tālāk.

Taču cik ilgi pastāvēs viņas saimniecība? Grāvji atkal sākot aizaugt ar kārklēm, plavas stūri mežs nākot uzbrukumā, uzdīgusi

● Monika Kusiņa savā dzīvē ne no meža iemītniekiem, ne tumšā mērojamiem ceļa gabaliem nekad nav bijusies. Bail bija tikai no «načajniekiem», viņa stāsta, atceroties dusmīgo un kļaidīgo kultūras nodaļas vadītāju.

vesela jaunaudze bērzu. Pēc pāris paaudzēm atkal nāksies list lidumus.

Zeme te laba, visi dzīves apstākļi brīnišķīgi, tikai nav, kas

gribētu dzīvot, rezumē saimniece.

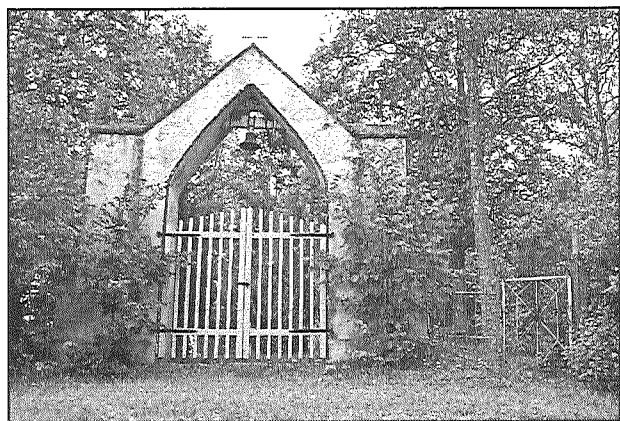
Pēc 38 bibliotēkā nostrādātiem gadiem, kas visvairāk iespaidojuši kāju stiprumu, jo prāvais ceļa gabals uz darbu sniegos un rudens

dubļos vienmēr tika mērots kājām, Monika grāmatu pasaules varoņus apciemo reti. Daudz lasījusi jaunībā. Tagad brīvajā laikā pēc saimniecības darbiem vairāk patiek izbaudīt apkārtējās dabas skaistumu, vērot dzīvo radību, kas nereti gan saimnieci sarūgtina. Reiz mežacūkas pamanījušās izrakt un apēst iestādītos kartupeļus. Pat vistu mūžs visbiežāk ilgst tikai vienas ziemas garumā, kamēr tās uzturas kūti. Pavasaros tās nolasot lapsas.

Brīvajā laikā Monika nereti izpilda arī ligavu pasūtījumus nodādīt zeķes vai cimds, kas pēc tradīcijas kāzās dāvināmas jaunajiem radiem. Viņa aprūpē plašu siltumnīcu ar tomātiem, tos konservē. Vai 67 gados nav par grūtu ar tik plašiem saimniecības darbiem un visu pārējo tikt galā? Vai tad es sēdēšu kājas sakrustojusi un gaidīšu, kamēr nomirstu, atjautā «Liepu» saimniece.

● Zinātāji stāstīja, ka šī arī esot istā Alussala māja. Tagad pamesta un bez pastāvīgiem iedzīvotājiem. Vai šeit dzīvojuši kāda aldaru dzimta, vai miestīņa dzērāji? Kas to lai tagad zina. Varbūt pasaulē izkļūdusās dzimtas locekļi vēl glabā vectēvu nostāstus par mājas vēsturi.

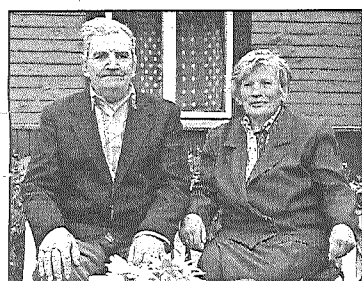

● Āpšu kapu kalniņa zvans iezvanījis pēdējo gājumu daudziem Sēlijas novadu zemkopjiem, kuri pirms diviem gadsimtiem sāka iepirkt zemi Latgalē, cēla šeit mājas un kopa tīrumus.

● Uz Kalupes luterāņu baznīcu, kura atrodas Vārkavas novadā un pieder luterāņu draudzei, pa šo ceļu, kas iezīmēts arī kartē un uz ko attiecas apzīmējums «valsts ceļš», nokļūt nevar. Cita oficiāla ceļa nav. Tāpēc draudzei saviem reliģiskajiem rituāliem nereti jāizmanto skolas nams.

Ģimenē pārstāvētas visas profesijas

● Balsot vajag par Eiropu, saka Stirnu māju vecais saimnieks Antons Soms. Ka tikai neatnāktu krievs. Janīna piekrīt.

Pēc gara brauciena apkārt Kalupes ezeram ceļš ievēd SOMU mājās, kurām dots piemērots nosaukums «Stirnas». No Stirnām līdz autobusa pieturai – kilometrs, tas kursē divas reizes nedēļā. Veikals atbraucot pats, saimnieki stāsta par autoveikala pakalpojumiem. Agrākajos laikos mājas skaitījās Kalupes pagastā, kas esot tuvāk, bet padomju laikos «pārcelti» Rožkalnu piederībā.

Mājas saimnieki – 85 un 75 gadu sliekšni pārkāpušie Antons un Janīna vispirms izstāsta par saviem četriem bērniem un viņu panākumiem. Henriks ir profesors Daugavpilī. Regīna strādā veikalā Rīgā. Pierakstiet, ka mūsu ģimenē ir pārstāvētas visas profesijas, piekodina Janīna, — ārsts, tehnikas nozares inženieris, vēstures profesors. Visus bērnus esmu izmācījusi, trīs ir beiguši augstskolas. Bijā gadi, kad studēja visi vienlaikus. Arī tajos laikos nav bijis viegli bērnus skolot. Bet mēs centāmies, strādājām, lai bērni izglītos un nestaiģātu ar pudelēm, saka māte par savas dzīves galveno mērķi.

Māju apkārtnē valda miers un klusums. Garām staigājot tikai sēņotāji, bet ziemā – mežstrādnieki. Trīs apkārtējās mājas tukšas. Antons izstāsta, kur katrs no ģimenēm palikusi. Vecie nomiruši, jaunie izkļūduši pa pasauli.

Somu māja, tāpat kā tagad tas vērojams daudzās citās, veic vairākas funkcijas. Pirmkārt, tā ir dzīves vieta iepriekšējās paaudzes pārstāvjiem, kuriem vēl pietiek spēka minimālai naturālai saimniekošanai ar govi, zirgu, ruksi, visām un kartupeļu vagām. Otrkārt, tā ir vieta, kas pamazām pārtop par vasaras un atpūtas māju jauno ģimenēm. Tas vērojams arī šeit. Savdabīgs diķu veidojums, atpūtas stūrītis, apstādījumi, topoša sauna, vectēva pirts ar lāvu, «štābiņi» mazbērniem. Treškārt, tā joprojām glabā latviešu raksturīgo lauku kultūrvēsturisko vidi un tradicionālās saimniekošanas iezīmes. Stirnās audzē pat rudzus.

Zemi tikai bitēm

Apkārt Kalupes ezeram ir vairākas apdzīvotas vietas. ŽENIJA CIRŠA, žurnālistu pavadone šajā braucienā, izvēlei piedāvā vairāku labu saimnieku uzvārdus, tomēr nolemjam palūkoties, kā klājas Skrāģu mājās, kuras apdzīvo vīrs ar sievu un brāli. Visu mūžu aizvadījuši bez elektrības.

Pie vecajām mājām pārsteidz ābeles, kas likst zem ābolu ražas. No kartupeļu vagām nāk pats saimnieks, žirgtais VLADIMIRS SKRĀĢIS. Neskatoties uz lielo vecumu – 84 gadiem, ātrs un apsviedīgs. Viens un divi atbildējis uz jautājumu par āboliem, — tas tāpēc, ka viņam esot bites, kas pacentušās ābeles apputeksnēt, vecais vīrs taujā Ženijai, kā likumīgi noformēt mājas dāvināšanu ar testamentu, un arī medību bise kādam jānovēl. Zemi, kamēr dzīvs, nedošot nevienam, tikai bitēm, kur piemesties. Uz nūjiņas balstoties, no istabas iznāk viņa dzīvesbiedre IRMA. Viņa par pāris gadiem vīra vecumu pārsniegusi.

Trešajam māju iedzīvotājam – Vladimira brālim esot pat 91 gads.

Ulmaņa laikos dzīvojam labi, bija lieli šķūņi, labi zirgi, maize auga bagātīgi, stāsta saimnieks, bet tagad nekā. Mani nosauca par leģionāru un elektrību neievilka, bet visiem apkārtējiem to ievilka, atceras sirmāis namatēvs. Taču tuvāka saruna par elektrības tēmu neizdodas. Par ievilkšanu pieprasīti 700 latī, kur viņam tādu naudu ņemt? Ja zinātu, ka šāda attieksme, nebūtu ļāvis uz savas zemes uzstādīt transformatoru.

Vladimiram daudz mīlāks temats ir par Otro pasaules karu. Ja vien ir klausītāji, tad atmiņas par leģionāra gaitām un gūstu var stāstīt plašas un garas.

Raibu raibie notikumi abu mūžā piedzīvoti. Laima gan šim pārim nav sūtījusi bērnus, arī brālis palicis vientuļnieks.

Mājas saimnieki neuzskata, ka viņi dzīvotu nomalē. Ja arī ir kādas neērtības, tad tās esot lielā vecuma, nevis attāluma dēļ. Pie-

● Irma un Vladimirs Skrāģi par referendumu nedomā. Man tā Eiropa bijusi nebijusi, saka saimnieks. Viņā sakrājies daudz aizvainojuma par attieksmi pret leģionāriem, par to, ka kompensācija no Vācijas gājusi secen. Tomēr pēc ilgākām pārdomām atzīst, ka balsošanā gan piedalītos, bet ne vienam, ne otram neesot spēka nokļūt līdz vēlēšanu iecirkņim.

mēram, piens putrai pielejams no skārda kārbīnām. Iebiezinātais. Siguldā dzīvojošais krustdēls atved veselū kastī, un gadam pietiekot.

Bet maizi joprojām cep pats

Vladimirs. Tāpēc arī tik ilgi dzīvojam, viņš saka, jo ēdam pašu cep-to maizi un savu medu. Tikai istaba ziemā stipri auksta, sūrojas Irma.

Kam piederēs nomaļu nākotne?

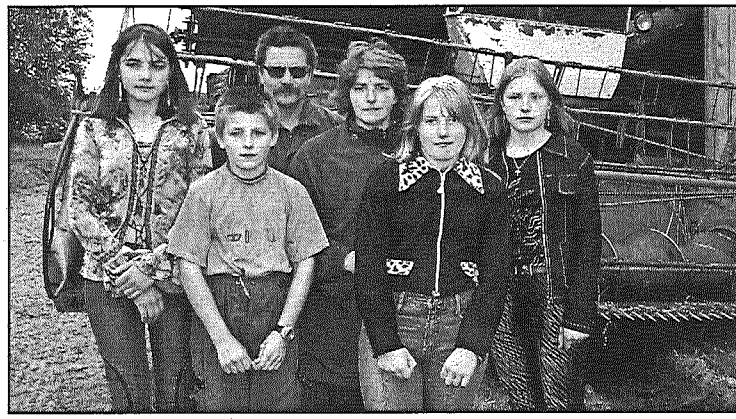
● Jāzepa un Veronikas Mukānu labi uzturētās un koptās mājas ar panākumiem ir piedalījušās pagasta sakoptības skatēs.

Pa rajona robežu nav tāda ceļa, pa kuru varētu braukt no mājas mājā. Pēc katra apciemojuma vispirms ir jāatgriežas uz pagasta galvenā ceļa, jābrauc pa to uz priekšu un pēc tam atkal jānogriežas uz nomaļas mājām. Uz labu laimi, tikai pēc uzvārda izvēlamies divas pēdējās, ar kuru apmeklējumu braucieni Vārkavas novadā grasāmies beigt.

JĀZEPA un VERONIKAS MUKĀNU mājas neatbilst nekādiem priekšstatiem par bieži redzētajām latgaliešu sētām. Tās kādreiz būvētas ar vidzemniecisku vērienu. Nav brīnums, ka padomju varas pirmssākumos dzīvojamā māja pielāgota kluba vajadzībām, bet kīts nacionalizēta un tajā iekārta cūku ferma. Saimnieki no izvešanas bija spiesti slēpties un bē-

guļot. Interesantas ir abu pensionāru atmiņas par māju atgūšanu, par kaķēni, kura, septiņus gadus dzīvodama klubā, gaidīja savu bijušo saimnieku atgriešanos, par stāšanos kolhozā, par zirgiem, kurus Jāzeps kopa, un brašo ērzelī, ar kuru guva uzvaras vežurnieku sacensībās. Tagad šo māju uzturēšana notiek ar dēla, meitas un vedeklas spēkiem, par kuriem Mukānu mātei daudz labu vārdu. Pasaulē nav labākas vedeklas par manējo, saka Mukānu saimniece. Bet saimnieks nedzīvo tikai pagātnē. Vēl pirms pāris gadiem no sudrabvitoliem līdz mājai izveidota un rūpīgi kopta gara aleja.

Ne Mukānu ģimene, nedz netālie kaimiņi, jaunie zemnieki JĀNIS un VITA ŠALKOVSKI savā saimniecībā «Jaunie liellozi»

● Zemnieku saimniecībā «Jaunie liellozi» pietiek jaunu un stipru roku, pietiek nākotnes sapņu un šodienas darbu, lai sapņiem būtu nodrošinājums. Vai tie saistās ar lauku dzīvi? Pagaidām atbildes nav. Vita un Jānis Šalkovski kopā ar meitām Sanitu (no kreisās), Ligitu, Līgu un dēlu Mārtiņu rudens darbu steigā atrada laiku kopīgam foto.

nekad nav jutušies kā nomaļas iedzīvotāji. «Jauno liellozu» saimnieki rāda pašu spēkiem izbūvēto ceļu vismaz kilometra garumā, pa kuru ērti skolas gaitās ik rītu doties visām četrām ģimenes atvasēm – LĪGAI, LIGITAI, SANITAI un MĀRTIŅAM. Taču Vita atzīst, ka grūtības rada tas, ka ziemā pagasta ceļš bieži vien nav notīrīts, autobuss nekursē, un bērniem problēmas sagādā nokļūšana skolā.

Jānis steidz izmantot labās atvasaras dienas, lai nokultu savu un kaimiņu labību. Uzbūvējis kalti, kurā šī gada slapjo kūlumu

vēl var pārvērst lietojamā labībā. Arī Vitai darbu kalns pāri galvai – slaucamās govīs, cūkās, barības sagatavošana. Vecāki jūtas priecīgi, ka ar katru gadu saimniecības uzturēšanā aizvien jūtāmāks bērnu darba ieguldījums. Bet nezina, vai lauku darbu smagumu izbūvējušie bērni kādreiz gribēs šeit palikt, spriež Vita, un viņas pārdomas sasauca ar jau piedzīvoto citās lauku mājās. Arī neviens no bērniem šajā sakarībā patlaban vēl nevar dot pozitīvu solījumu. Māte saviem bērniem vēlētos vieglāku dzīvi, nekā tā patlaban ir vecākiem.

UZMANĪBU, «NOVADNIEKA» ABONENT!

**Speciāls piedāvājums –
abonēšana ar atlikto
maksājumu!**

**Turpmāk
publicēsim tikai
ABONĒŠANAS
KARTĪTI.**

Lielākā daļa mūsu lasītāju abonē laikrakstu vienam mēnesim, jo ne katrs var atļauties noformēt abonentu ilgākam laikam. Lai rēķinātos ar jūsu laiku un naudas tēriņu, izprotot jūsu vēlmes un iespējas, «Novadnieks» redakcija piedāvā pilnīgi jaunu iespēju — **ABONĒŠANU AR ATLIKTO MAKSAJUMU**. Tas jums neradīs papildus izdevumus, bet dos iespēju veikt maksājumu izdevīgā laikā un vietā.

Kas jums jādarā:

■ aizpildiet un nosūtiet mums laikrakstā publicēto abonēšanas pasūtījuma kartīti, bet norēķinieties redakcijas reklāmas un sludinājumu nodaļā līdz katra mēneša pēdējam datumam. Ja visu laiku «Novadnieku» abonējat pa vienam mēnesim un esat pārliecināts, ka to darīsiet arī turpmāk, tad tagad, noformējot parakstīšanos redakcijā kaut vai līdz gada beigām, jums nebūs jāuztraucas par to, ka to varētu aizmirst vai mēneša beigās nepietīktu naudas kārtējai abonēšanai;

■ jau tagad daudzi izmanto šo iespēju, vienkārši piezvanot mums uz redakciju, bet tur-

māk, ja aizpildīsiet speciālo abonēšanas kartīti, varēsiet neuztraukties arī par to. Bez tam maksu par abonēšanu nav jāveic pašam, to nokārtot var jebkurš jūsu paziņa, draugs vai kaimiņš, kas dodas uz Preiļiem;

■ samaksu var veikt arī ar pārskatījumu, ieskaitot naudu mūsu kontā. Šajā gadījumā jūs pa pastu saņemsiet rēķinu, kuru varēsiet apmaksāt bankā līdz mēneša beigām;

■ paziņojot iepriekš, jūs jebkurā laikā varēsiet abonēšanas pasūtījumu pārtraukt, kā arī samaksāt visu summu vai daļu no tās.

**IZMANTOJIET ŠO IESPĒJU
JAU ŠODIEN UN
AIZMIRSTIET PAR
TURPMĀKAJĀM
ABONĒŠANAS RŪPĒM!
IETAUPĪSIET ARĪ NAUDU
PAR ABONĒŠANAS
PAKALPOJUMIEM!**

**«NOVADNIEKS»
BŪS TAVS LABĀKAIS,
PRECĪZĀKAIS UN RAJONA
LASĪTĀKAIS NAVIGATORS.
TAS ATKLĀS JAUNUS
HORIZONTUS PLAŠAJĀ
INFORMĀCIJAS JŪRĀ!**

ABONĒŠANAS KARTĪTE

Lūdzu noformēt «Novadnieka» abonementu:

Vārds _____

Uzvārds _____

Personas kods _____

Saņemšanas adrese _____

LV-53

Tālrunis _____ (mājās) _____ (darbā) _____ (mob.t.)

Eksemplāru skaits _____

Abonēšanas termiņš — 2003. gada

oktobris	novembris	decembris

Vēlos maksāt redakcijā jā nē

Vēlos katru mēnesi saņemt rēķinu par abonēšanu jā nē

(paraksts)

2003. gada _____

Lūdzu, aizpildiet kartīti drukātiem burtiem!

Tiksies ar literāti un spēlēs teātri

Līvānu novada kultūras centrs šodien, 17. septembrī pulksten 19.00 aicina skatītājus uz Līvānu amatiereteātra izrādi «Jaunsaimnieka ligavas» (autore Evelīna Grāmatniece jeb Sibilla). Izrāde tapusi ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu, režisore Anna Pabērza. Savukārt 22. septembrī kultūras centrs kopā ar Līvānu novada centrālo bibliotēku organizē tikšanos ar rakstnieci Annu Skaidrīti Gailīti. Saruna ar literāti notiks bibliotēkas telpās Līvānos, Rīgas ielā 136, tās sākums pulksten 18.00.

G.Kraukle

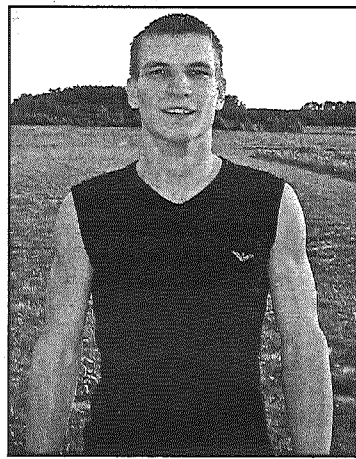
STUDENTI VASARĀ

Nevajag gaidīt «gaišās naktis»!

KRISTAPS MŪRNIĒKS studē Jelgavā Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) Tehniskajā fakultātē Autotransporta specialitātē.

Kristaps savus studiju gadus pavadījis Jelgavā, kas tiek dēvēta par īstenu «studentu pilsētu», visur, kur grozies – apkārt studenti, universitāte, kopmītnes, izklaides vietas utt. atrodas 15 minūšu gājiena attālumā, stāsta Kristaps. Autotransporta specialitāti ir iespējams apgūt arī Rīgas Tehniskajā universitātē, taču Kristaps izvēlējās Jelgavu. Iestāšanās mēneša laikā uz 8 ballēm viņš nokārtojis bez problēmām, kaut gan citiem iestāšanās rezultātu sarakstā vairumā bijuši gan divnieki, gan trijnieki.

Aptuveni 100 cilvēku lielais kurss sadalās grupās pa specialitātēm: autotransports, enerģētika, kuras absolvējot tiek iegūts bakalaura grāds. Divās grupās, kurās tiek apgūtas līdzīgas specialitātes, ir iespēja iegūt augstākā līmeņa profesionālo izglītību. Kā pastāstīja Kristaps, divos pirmajos studiju gados tiek apgūti vispārīgie kursi – matemātika, fizika, informātika, angļu valoda un citi. Pēc tam seko specifiskie studiju kursi specialitātē – materiālu pretestība, dažādu sloģojumu izturība, konstrukciju materiālu tehnoloģija utt. Topošajiem šīs specialitātes studentiem jāreķinās ar to, ka kopumā būs daudz *darīšanu* ar matemātiku un fiziku, brīdina Kristaps. Kā jau Tehniskajā fakultātē, ir daudz praktisko nodarbību. Taču studiju procesā vajadzīgās iekārtas ir ļoti dārgas, tāpēc viss *turas uz vecajām rezervēm* – motoriem un citām autotransporta detaļām, jo galvenajos vilcienos motora darbības princips nemainās, mainās tikai mehānismi, atzīst Kristaps.

● **Paralēli studijām, izejot obligāto militāro dienestu, Kristaps ieguvuši nodaļas komandiera kvalifikāciju.**

Studiju laikā tiek rīkotas arī vairākas prakses. Pirms un pēc 1. kursa studentiem jāiziet darba prakse, kas paredz fakultātes apkārtnes sakopšanu. Mācību tehnoloģiskā prakse, kad studentiem ir jāiepazīstas ar jāsaldzina darbs dažādos auto servisos, norit pēc otrā studiju gada. Otrajā un trešajā kursā ir ražošanas prakse, kad mēnesi studentiem ir jāstrādā savā specialitātē. Kristaps norādīja, ka no LLU daudzi vasarās dodas praksē uz ārzemēm.

Visu studiju gadu var atpūsties, uzdzīvojot un izklaidējoties kā kopmītnē istabiņās, tā arī klubā «Tonuss», lai sesijas trīs nedēļās piedzīvotu «gaišās naktis» un mēģinātu *saķert* visa studiju pusgada laikā apgūto. Taču Kristaps izvēlas prātīgi sadalīt savu laiku kā studijām, tā izklaidēm. Par studiju procesā iegūto zināšanu kvalitāti viņš saka – tas ir atkarīgs no paša studenta, cik daudz un ko viņš vēlas uzzināt un iegūt no studijām. Nākotnes darbības sfēras ir plašas – viss, kas saistīts ar transporta remontu, tirdzniecību un pārvaldījumiem, tāpēc par darba

trūkumu sūdzēties nenāksies, ir pārliecināts Kristaps.

Jelgava ir slavēta ar studentu svētkiem, kuru laikā notiek «universiāde» ne tikai starp LLU fakultātēm, bet sacensībās piedalās studenti no visām Latvijas augstskolām un rāda savu prasmi basketbolā, futbolā, šaušanā, spēlējot galda tenisu un badmintonu, kā arī citos sporta veidos.

Vēl vērtīga iespēja, kā pavadīt no studijām brīvo laiku, ir obligātā militārā dienesta iziešana paralēli studijām, kas ilgst divus gadus, ko Kristaps arī veiksmīgi realizēja. Šāda iespēja Latvijā ir pieejama pilsētās Liepājā, Rēzeknē, Daugavpilī, Jelgavā un Rīgā, kur tiek veidoti studentu bataljoni. Pa vakariem divas reizes nedēļā notiek teorētiskās nodarbības, savukārt praktiskās nodarbības atkarīgas no rotas komandieriem. Pirmajā gadā tiek apgūtas karavīra un lauku kaujas iemaņas (formācijas, roku signāli, pārvietošanās pa mežu utt.). Vasarās ir trīs nedēļu ilga nometne, kur dažādās Latvijas vietās norisinās kā teorētiskās, tā praktiskās nodarbības. Otrajā gadā jaunieji karavīriem jāuzņemas komandiera pienākumi — jāstādā uzdevumi un pavēles astoņiem cilvēkiem. Tas ir nodevīgs un interesants process, kurā neizņemami ir dažas entuziastes meitenes, brīnās Kristaps. Apmācību noslēgumā jāliek gan teorētiskais, gan praktiskais eksāmens, ko vērtē Cēsu instruktori, ja tas tiek veiksmīgi izpildīts, tiek iegūta nodaļas komandiera kvalifikācija. Izklaidējamam veids, kā iziet obligāto militāro dienestu, taču ir viens noteikums – dokuments par šādu kvalifikāciju *darbojas* tikai kopā ar augstskolas diplomu. – Ja neizdodas iegūt augstāko izglītību, prom uz armiju!

I.Želve

Veicinās studentu atgriešanos Līvānu novadā

Līvānu novada dome uzsāks projekta «Līvānu novada un blakus esošo teritoriju ekonomiskajai attīstībai». Projekts tiek realizēts Phare 2001 Pārrobežu sadarbības programmas ietvaros, tā kopējais budžets ir 60 000 eiro.

Galvenais projekta mērķis ir novērst intelektuālā potenciāla aizplūšanu no Līvānu novada uz lielajām pilsētām un veicināt efektīvu akadēmisko zināšanu nodošanu pašvaldībai, tādējādi nodrošinot uz zināšanām balstītu ekonomisko attīstību Līvānos un visā Latgalē. Projekts paredz, ka 20

studentiem, kas nākuši no Līvānu novada, būs iespēja izstrādāt kursa, bakalaura un maģistra darbus par visdažādākajām tēmām saistībā ar Līvānu novadu (vide, kultūra, sociālā sfēra, demogrāfija u.c.). Tikpat nozīmīga būs arī virtuālas reģionālās attīstības un inovāciju centra izveide internetā, kas kalpos kā zināšanu krātuve praktiskai lietošanai. Projekta gaitā, kas ilgst līdz 2004. gada augustam, paredzēti arī atbalsta pasākumi: konferences Latvijā un ārzemēs, semināri, pieredzes apmaiņas tikšanās.

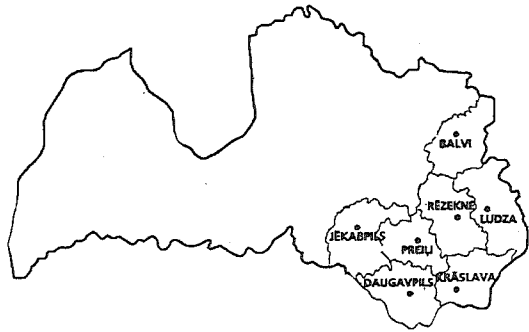
Projekta vajadzībām Līvānu novada dome atvēlēs telpu un vietējā eksperta atbalstu, kas palīdzēs

studentiem zinātnisko darbu izstrādē. Pašvaldības lielākais ieguvums no šī projekta būs ilgtspējīgas ekonomiskās attīstības programmas izstrāde, kuras tapšanā tiks izmantoti studentu izstrādātie zinātniskie darbi.

Projekts tiek realizēts kā Latvijas Universitātes un Līvānu novada domes sadarbības rezultāts. Projekta partneri ir Baltijas universitāšu programma, kas aptver Baltijas jūras reģiona universitātes, kā arī Zviedrijas lauksaimniecības zinātņu universitāte, kurā studentiem būs iespēja praktizēties.

G.Kraukle

KAIMIŅU RAJONOS

Krāslavā atjauno ceļus

Krāslavā neseno nodota ekspluatācijā atjaunotā Indras iela – 1,5 kilometrus garš ceļa posms. Ielas rekonstrukcija veikta, pateicoties tam, ka pilsētai tika piesaistītas nozīmīgas investīcijas kokapstrādes sektora attīstībai – Krāslavas novada domes projekts «Kokapstrādes sektora attīstības veicināšana Latgalē» ir saņēmis Eiropas Komisijas PHARE 2000 programmas «Ekonomiskās un sociālās kohēzijas pasākumi Latgalē» atbalstu.

Pilsēta ieguvusi labu ceļu, jo Indras ielas atjaunotais posms atbilst visām Eiropas Savienības prasībām.

«Ezerzeme»

BALVU RAJONĀ

Pils ielas bērniem – vasara kā nometne

Viņiem ir sava vasaras māja ar brīvdabas estrādi, savs dīķis, savs volejbola un futbola laukums, savs basketbola grozs. Viņi ir bagāti, jo viņiem būs skaistas kopīgas bērniības atmiņas.

Kas viņi ir?

Santas, Kristīnes, Laimas, Raiņa, Eduarda, Viestura, Krišjāņa, Roberta, Arņa, Sanda, Vaņas, Diānas, Modra, Daces, Edmonda, Naura vecāki ir īsāku vai ilgāku laiku pazīstami, un viņu draudzību turpina bērni, spēlējoties vienā «smilšu kastē» Pils ielā Roberta vecmamma Albīnas Veinas mājas apkārtnē Viļakā. Viņiem vasaras brīvdienās piepūlcejas arī rīdzinieki Valters, Richards, Jānis un Reinis.

Viss sākās ar vasaras mājiņu

«Dāmu klubīnam «Marienhauzena» viens no darbības virzie-

niem bija jaunatnes audzināšana. «Mums ir izdevies lieliski nodarbināt savus bērnus visu vasaru, piedāvājot viņiem dažādas idejas tā, lai bērni tās uztvertu kā savas ieceres. Mani priecē tas, ka visi šie bērni pagājušā mācību gada beigās no skolas atnāca ar diplomiem, ka viņi ir labākie skolēni. Tas nozīmē, ka bērni ir uz īstā ceļa,» stāsta vecmamma Albīna.

Pagājušajā rudenī tapis namiņš, kuru bērni uzbūvējuši, kā paši pratuši, no sadabūtiem dēļiem. Uz namiņa atklāšanas balli bērni ar groziņiem aicināja vecākus un vecvecākus, bet priekšnesumus rādīja brīvdabas estrādē starp četrām eglēm. Vēl siltajās dienās katru svētdienu bērni namiņā pulcējās uz pasaku pēcpusdienu, kas vēlāk notika istabā. Katrs kaimiņš bija izlasījis pasaku, lai to varētu pastāstīt saviem draugiem, bet, piemēram, Viesturs, kurš vēl neprata lasīt, pasaku sacerēja pats. Bērni paši viens otru vērtēja.

Dīķis, kur mammām dezūrēt

Šopavasār, gaidot vasaras peldēšanas sezonu, izraka dīķi, kas vienā galā ir trīs metrus dziļš. Auglīgajā augsnes kārtā puikas iestādīja samtenes, kas kupli saziedējušas un nosedz nelīdzenos uzkalniņus.

Lai peldētos, vajadzīga arī ģērbtuve, tāpēc bērni izsludināja projektu konkursu, kurā katrs kaimiņš uzzīmēja, kādai vajadzētu izskatīties ģērbtuvei. Ikviens no 14 projektiem saņēma diplomu ar vērtējumu. Ģērbtuvi būvēja, ņemot vērā labākās idejas no visiem projektiem. Katrs atnesa no savām mājām tādus dēļus gabalus, kādi katram bija pieejami, sagrieza vajadzīgos izmērus, sasita, un ģērbtuve gatava. No mājām atnesa arī krāsas, izkrāsoja pa dēļiem un uzrakstīja savu vārdu. Rīdzinieku vecmāmiņa ar audumu izpolsterēja ģērbtuves iekšpu-

si, lai skabargas neieduras dibenā, un sarūpēja arī paliktnīti kājām.

Pie ģērbtuves bija soliņš, kur dezūrēja kāds no vecākiem. Visai zaudīgākais peldētājs bija Viesturs. Viņš ir dzimis Ūdensvīra zīmē, tāpēc ūdens vilinājumam nespēja pretoties pat aukstā laikā. Peldēšanas tehnikā vislielākais speciālists bija Vaņa, kurš bija skolotājs un treneris mazākajiem. Kaimiņiem vispopulārākās peldēšanas tehnikas bija «bombačka», «zaldātiņi», «salto», «balerīna», «salauztā nagliņa» ar vairākiem paveidiem.

Arī ģērbtuves atklāšanai organizēja balli ar interesantām atrakcijām, pārgērbšanos.

No laipas tiltiņš

Ievēribas cienīgs apskates objekts ir tiltiņš ar margām. Iepriekš pāri grāvim bija šaura laipiņa, kurai ne vienmēr varēja veiksmīgi pārbraukt pāri ar velosipēdu, tāpēc kādu dienu Raiņa tētis sarū-

pēja dēļišus un pa vienu dienu bērni uzmeistaroja glītu tiltiņu ar margām.

Laukums ar treneriem

Šajā pļaviņā kādreiz ganījās goitiņa un teliņš, bet tagad te ir ierīkots volejbola un futbola laukums, basketbola grozs, bet Roberts nupat ir pabeidzis būvēt līdzsvāra šūpoles. Viestura un Krišjāņa mamma Ērika bija volejbola trenere, bet Arņa tētis Aivars bija futbola treneris. Visu vasaru sporta laukumā kūsāja dzīvība: spēlēja bērni un vecāki, dažkārt spēles ievilkās līdz vēlai naktij. Vaņa organizēja dažādas stafetes, kur viņš bija lielisks treneris un komentētājs. Atceroties pārgājienus apkārt ezeram, radās ideja par nakšņošanu teltīs un zupas vārīšanu. Visinteresantākā nakts bija augustā, kad lija zvaigžņu lietus.

«Vaduguns»

LUDZAS RAJONĀ

Latgales patriots Jāzeps Brolišs

Filozofijas zinātņu doktors Jāzeps Brolišs dzimis un audzis Rēzeknes rajona Kaunatā. 1965. gadā profesors sāka lasīt lekciju kursu Tehniskās universitātes studentiem. Atmosferas laikos viņš bija starp tiem, kas sagatavoja programmu un Rēzeknē palīdzēja atvērt Latvijas Universitātes filiāli, kas vēlāk pārtapa augstskolā. Jāzeps Brolišs ir sociālo zinātņu katedras dibinātājs un senāta priekšsēdētājs.

Jāzeps Brolišs divas reizes saņēmis Amerikas Biogrāfijas Institūta piešķirto nosaukumu *Pasaules Gada Cilvēks*. 2000. gadā filozofijas zinātņu doktors iekļauts enciklopēdijā *Kas ir kas Latvijā*. 2002. gadā viņš saņēma Triju Zvaigžņu

ordeņa Zelta Goda medaļu.

Bet tikpat augstu Broliša kungs vērtē savas apkārtnes zemnieku darbu, tāpēc Atmosferas otrajā gadā tuvējā Priekškalnā uzvēlās piemiņas akmeni, kurā tiks iekalti vārdi *Buļu darbarūķiem*. Broliša kungam ir lieli plāni: — Gribu te uzcelt skatu torni, — viņš saka, rādīdams paša uzzīmētu skici. — Gribu sakārtot apkārtni, ierīkot zaļo zonu ar koka skulptūrām.

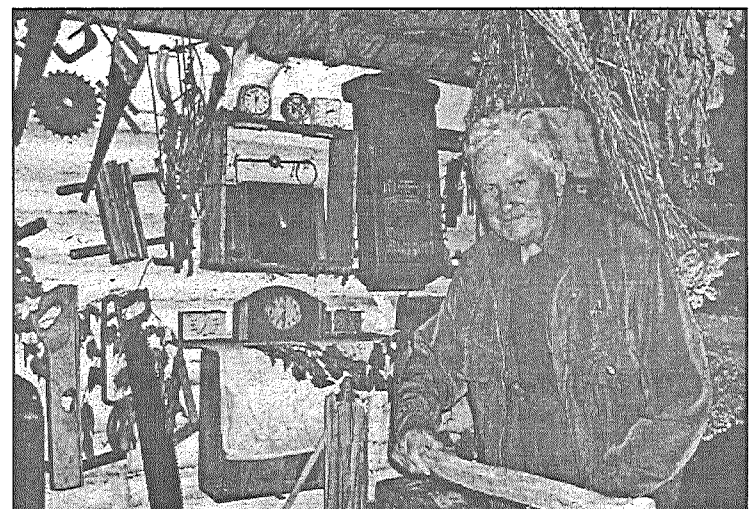
Aizpagājušajā gadā uz Līgo svētku Priežu kalna virsotnē tika aicināti visi apkārtnes cilvēki, cienāti ar medu un pašmāju alu. Starp daudzajām iecerēm Broliša kungs min arī divu vēsturisko taku izveidošanu: viena varētu vest no Priežu kalna caur Nukšiem uz Kaunatu, otra – no Ludzas uz Škauni.

Par Broliša kunga entuziasmu liecina neskaitāmie mājās, klēti

un šķūni, kā arī dārzā savāktie eksponāti.

— Mēs ar dēļiem esam iecerējuši un strādājam pie kultūrvēsturiska sabiedriskā muzeja *Dravnieki* izveidošanas. Jau top četras ekspozīcijas: līdz 1940. gadam ražotu lauksaimniecības mašīnu un inventāra ekspozīcija; biškopība; galdniecība (līdz 1940. gadam); unikāli sadzīves priekšmeti.

Galdniecībā izmantojamie darbarīki jau ir savākti. Arī vairāki seni, unikāli sadzīves priekšmeti, pašu spēkiem atjaunoti, jau stāv istabu plauktos un atjaunotajā klētiņā. Top skaitliski lielā lauksaimniecības mašīnu un inventāra ekspozīcija. Te ir kartupeļu rokāmās mašīnas, vienzirga un divzirgu arkli un pat kāds koka arklis, kuram visas detaļas tik tiešām ir no koka, cukurbiešu rokāmā mašīna, lāpstas un formas ziņā

● Klēti Jāzeps Brolišs savācis daudz senu sadzīves priekšmetu un darbarīku.

dauzveidīgi kapļi. Daudzus priekšmetus viņš ir atradis izgāztuvē sen pamestās lauku mājās,

dažus pircis no apkārtnes zemniekiem.

«Ludzas Zeme»

RĒZEKNES RAJONĀ

Rudens ziedu izstādes

Latgales kultūrvēstures muzejā rēzekniešus priecēja dāliju izstāde. Vairāk nekā 100 šķirņu ziedus izaudzējuši akcijas «Puķudārzu saukšanās 2003» laureāti, Verēmu pagasta zemnieku saimniecības «Akmeņteiči» saimniece Jevģēnija Kauliņa. Pati saimniece nemaz nezināja īsti pateikt, cik tad dāliju šķirņu aug viņas dārzā.

Izrādās, kā dālijas nemaz nav tik trausmas, lai gan to dzimtene ir Meksika. Krāšņie ziedi labi iedzīvojušies arī mūsu klimatā. Izstādes apmeklētājiem trīs dienas bija iespēja ne tikai aplūkot krāšņos ziedus, bet arī pierakstīties sakneņu iegādei. Kas zina, varbūt jau nākošrudēn arī citos dārzos būs par dažām dālijām vairāk. Bet puķu priekam neredz gala – pasaulē esot ap 10 tūkstoši dāliju šķirņu.

Latviešu ērgelmūzika skanēja Slovākijā

Šovasar Slovākijā notika Latvijas kultūras dienas. To organizēšanā aktīvi piedalījās latviete Viktorija Mojžišova, kura tagad dzīvo Slovākijā un darbojas tūrisma jomā. Pateicoties viņas enerģiskajam atbalstam, no 10. līdz 17. augustam ērgelniecei Ilvai Lem-

pai bija bija iespēja piedalīties divos ērgelmūzikas festivālos, kas notika Bardejovā un Humennē. Festivālā piedalījās ungāru, šveiciešu, čehu, austriešu un slovāku ērgelnieki.

Ilva pārstāvēja Latviju ar programmu «Te Deum», kurā ieverti ne tikai Baha, Haselbeka un Vidora, bet arī latviešu komponistu Pētera Vaska un Maijas Šolovjovas skandarbī. Ilva ne tikai uzstājās solokonzertos, bet arī muzicēja pavisam nelielā koka baznī-

cinā Hervatovā, kas, pateicoties saviem unikālajiem sienu gleznojumiem, iekļauta UNESCO arhitektūras pieminekļu sarakstā.

Slovākija ir izteikta katoļu zeme, stāsta Ilva. Baznīcas piepildītas ar cilvēkiem ne tikai koncertu laikā, bet arī ikdienas dievkalpojums. Katru rītu mūs modināja pirmie baznīcu zvani, turpinot ik pēc piecpadsmit minūtēm cilvēkus aicināt uz dievkalpojumu kādā no pilsētas dievnamiem.

«Rēzeknes Vēstis»

Akcijas «Policijas dienas skolās» ietvaros – konkurss skolēniem

Līdz ar jaunā mācību gada sākumu rajona skolās sākušās tradicionālās policijas dienas. Regulāri tiek rīkotas policijas darbinieku tikšanās ar sākumskolas klašu audzēkņiem par ceļu satiksmes noteikumu ievērošanu, lauku skolu pirmklasnieki saņem atstarotājus, pārrunas paredzētas arī ar 5.-7. klašu audzēkņiem un vidusskolēniem. Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona policijas pārvaldes kārtības policijas priekšnieka vietniece, policijas virsleitnante Inga Zdanovska, viens no

galvenajiem pasākumiem ir neklātienē konkurss 8.-9. klašu skolēniem, ko rīko Preiļu rajona bērnu un jauniešu centrs sadarbībā ar Preiļu rajona policijas pārvaldi.

Atbildes uz konkursa jautājumiem jāiesniedz līdz 10. oktobrim bērnu un jauniešu centrā. Atsevišķi tiks vērtēti iesniegto atbilžu noformējums. Pareizo atbilžu autori tiks aicināti uz tikšanos un apbalvošanu rajona policijas pārvaldē 29. oktobrī.

Konkursa jautājumi

Bērnu tiesības un pienākumi

- ANO Ģenerālā Asambleja vienbalsīgi pieņem Deklarāciju par bērnu tiesībām, kurā tika apkopoti 10 morālie principi. Dokumenti nebija juridiski saistošs dalībvalstīm. Kurā gadā tas notika?
 - X 1959. gada 20. novembris
 - X 1991. gads
 - X 1989. gada 20. novembris
- ANO Ģenerālā Asambleja pieņem ANO Konvenciju par bērnu tiesībām (pieņemta Ņujorkā)
 - X 1924. gada 20. septembris
 - X 1989. gada 20. novembris
 - X 1948. gads
- ANO Ģenerālā Asambleja pasludina Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju. Deklarācijā ir iekļautas bērnu tiesības un brīvības.
 - X 1948. gads
 - X 1919. gads
 - X 1950. gads
- Latvijas Republika nosūta ANO komitejai savu pirmo nacionālo ziņojumu par bērnu tiesību aizsardzības stāvokli Latvijā.
 - X 1991. gads
 - X 1948. gads
 - X 1998. gads
- Latvijas Republika, atguvusi neatkarību, pievienojas 52 starptautiskajiem līgumiem cilvēktiesību jomā, to skaitā arī konvencijai par bērnu tiesībām.
 - X 1998. gads
 - X 1979. gads
 - X 1991. gads

6. Kādam nolūkam likumdevēji ir radījuši Bērnu tiesību aizsardzības likumu?

- Ko aizsargā Bērnu tiesību aizsardzības likums?
- Jānis (15 gadus vecs) kopā ar draugiem sēž krodziņā, spēlē automātspēles. Vai viņš to drīkst darīt? Atbildi pamatojiet.
- Restorānā Annas vecāki svin dzimšanas dienu. Anna (16 gadus veca), pazudusi no vecāku redzesloka, pasūta sev 50 gramus kafijas liķiera. Vai viesmīlis drīkst Annai to pasniegt? Atbildi pamatojiet.
- Jūs uzsākat mācības vidusskolā un jums piedāvā darbu strādāt par naktssargu. Aplūkojot nepieciešamos dokumentus, darba devējs pēkšņi atsaka. Kāpēc?

Dažādi jautājumi

- Skolā notiek diskotēka. Kāds 9. klases zēns zālē ir ienesis degvīna pudeli, no kuras laiku pa laikam iedzer, pēc tam turpat sāk smēķēt. Kāds no dežūrējošajiem skolotājiem pienāk viņam klāt, lai palūgtu atstāt zāli un pasākumu, bet skolēns pagrūž skolotāju, skali izsakot virkni lamu vārdu. Pēc neilga brīža tiek izsaukta policija. Kad policijas darbinieks šo jauniņu ved laukā no zāles, viņš sāk policistu grūstīt, lamāties necenzētiem vārdiem un metas bēgt. Cik dažādu pārkāpumu jūs saskatāt jaunieša rīcībā? Komentējiet tos, izmantojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 13., 14. nodaļu.
- Kādos gadījumos nepilngadīgos uzņem policijas Nepilngadīgo lietu inspekcijas dienesta uzskaitē?
- Nosauciet vismaz piecus literāro darbu varoņus, kas pazīstami kā slaveni detektīvi, kā arī šo literāro darbu autorus.
- Kāda veida informācija jāsniedz policijai, ziņojot par notikumu?
- Uzrakstiet pārdomas par vienu no atziņām:
 - zagta manta prieku nenes;
 - nedāri otram to, kas pašam nepatīk;
 - ar cilvēku notiek tikai tas, ko viņš pats pieļauj.

Labu veiksmi!

POLICIJAS ZIŅAS

Bankā pazūd zemes kompensācijas sertifikāti

8. septembrī policijas pārvaldē saņemts 1953. gadā dzimušā Jāņa iesniegums par to, ka nenoskaidrotos apstākļos viņam pazuduši 34,9 zemes kompensācijas sertifikāti, kuri bija noguldīti a/s «Latvijas Krājbanka». Policija noskaidro lietas apstākļus.

Nepatīkšanas kāpņu telpā

8. septembrī saņemts iesniegums no 1929. gadā dzimušā Preiļu iedzīvotāja Pētera par to, ka dzīvojamās mājas kāpņu telpā pret viņu huligāniskas darbības veikusi 1959. gadā dzimusi Tatjana. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Satiksmes negadījumā cieš velosipēdists

8. septembrī ceļā Rīga – Daugavpils 175. kilometrā velosipēdists, 1940. gadā dzimušais Sergejs nepalaida garām braucošo automašīnu VW Passat, kuru vadīja 1961. gadā dzimušais Viktors. Velosipēdists izraisīja sadursmi ar automašīnu un negadījumā guva traumas. Medicīniskās palīdzības sniegšanai viņš tika nogādāts Līvānu slimnīcā.

Traucēja apkārtējiem iedzīvotājiem

9. septembrī administratīvā pārkāpuma protokols tika sastādīts 1969. gadā dzimušajam Līvānu iedzīvotājam Jurim, kurš alkohola reibumā veica huligāniskas darbības un traucēja apkārtējo iedzīvotāju mieru.

Nelikumīgi tirgojās ar cigaretēm

9. septembrī policijas darbinieki konstatēja, ka Silajāņu pagas-

ta iedzīvotāja, 1943. gadā dzimusi Marija savā dzīvesvietā nelikumīgi tirgojās ar tabakas izstrādājumiem. Izņemtas septiņas paciņas cigarešu bez akcīzes marķējuma. Materiāls nosūtīts izskatīšanai Preiļu rajona tiesā.

No dzīvokļiem Preiļos izzagtas zeltlietas

10. septembrī Preiļos, piemērojot durvju atslēgu, iekļūts 1965. gadā dzimušās Olgas dzīvoklī. Zagli paņēmuši četrus gredzenus. Saimniecei nodarīts materiālais zaudējums 170 latu apmērā.

Līdzīgs noziedzīgs nodarījums reģistrēts arī 11. septembrī. Preiļos, pielāgojot atslēgu, iekļūts 1964. gadā dzimušās Anitas dzīvoklī, kur nozagta nauda, gredzeni, rokassprādze. Materiālais zaudējums – 200 lati. Policija noskaidro vainīgās personas.

Sūdzas par trokšņotāju

11. septembrī policijas pārvaldē saņemts iesniegums no kādas mājas iedzīvotājiem Preiļos. Viņi sūdzas par to, ka 1968. gadā dzimusi Elita savā dzīvoklī bieži trokšņo un traucē kaimiņu naktsmieru. Policija noskaidro lietas būtību.

Uzlauzts dzīvoklis Līvānos

11. septembrī Līvānos, uzlauzot dzīvokļa durvju atslēgu, 1961. gadā dzimušajam Aleksandram nozagta nauda un juvelierizstrādājumi. Pašlaik policija noskaidro lietas apstākļus.

Vārkavas pagastā zog mežu

11. septembrī Vārkavas pagasta iedzīvotājam, 1952. gadā dzimušajam Jurim piederušajā mežā notikusi nelikumīga meža cirte. To darījis 1954. gadā dzimušais Arturs, nodarot zaudējumus 198 latu apmērā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Nokļūst slimnīcā ar galvas traumu

11. septembrī Preiļu slimnīcas uzņemšanas nodaļā ar galvas traumu nogādāta Rudzātu pagasta iedzīvotāja, 1932. gadā dzimusi Anna. Tiek noskaidroti apstākļi, kādos gūts savainojums.

Izlec pa logu

11. septembrī Preiļu slimnīcā ar kājas lūzumu nogādāts 1963. gadā dzimušais Sergejs. Šo traumu viņš guvis, izlecot pa otrā stāva logu. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Atrod vainīgo un atdod nozagto

12. septembrī Preiļos 1925. gadā dzimušās Akulinas dzīvoklī kāda čigānu tautības sieviete nozagusi zelta ķēdīti ar kulonu. Policija vainīgo personu jau noskaidrojusi, bet rotaslieta atdota īpašnieci.

Zaglis viesojies slimnīcā

12. septembrī Preiļu slimnīcas ginekoloģijas nodaļā 1963. gadā dzimušajai Emīlijai no palātas pazudis viņai piederošais naudas maks, kurā bija 20 lati, kā arī Latvijas Unibankas norēķinu karte. Policija meklē vainīgo.

Sastādīti administratīvie protokoli

- ✓ 9. septembrī Līvānu iedzīvotājam, 1957. gadā dzimušajam Gunāram sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par ģimenes skandāla sarīkošanu.
- ✓ 11. septembrī Aglonas pagastā par huligāniskām darbībām administratīvais protokols sastādīts 1966. gadā dzimušajam Jānim. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Preiļu rajona policijas
pārvaldes informācija

Kam pieder šie labumi?

10. septembrī Preiļos, veicot profilaktiskos pasākumus, policijas darbinieki pie tirgus žoga atrada kārtējo bezsaimnieka mantu – 77 paciņas cigarešu «Prima», 65 paciņas cigarešu «Leningrad» bez valsts akcīzes marķējuma, kā arī trīs viena lirta tilpuma pudeles ar caurspīdīgu šķidrumu, kam bija izteikta alkohola smaka. Minētos labumus policijas darbinieki izņēma un cer noskaidrot arī to īpašnieku.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

SPORTS, KONKURSS

Džudo meistarsacīkstes Preiļos

● Godalgotie džudisti jaunākajā grupā.

● Visi meistarsacīkstes džudistiem dalībnieki. Sacensības Preiļos organizēja sporta klubs «Makkabi-Latgale».

13. septembrī Preiļos SK «Cerība» cīņās zālē notika meistarsacīkstes džudistiem, ko organizēja džudo sporta klubs «Makkabi-Latgale». Sacensību mērķis bija džudo popularizēšana jaunatnes vidū un Latgales zonas izlases atlase.

Sacensībās piedalījās 1988. g. dz. un jaunāki jaunieši, 1987. g. dz. un jaunākas meitenes no četriem klubiem: «Makkabi-Latgale» (Preiļi), «Jaunība» (Preiļi), «Sin-

gitai» (Daugavpils) un Juniors-V (Daugavpils).

Par uzvarētājiem kļuva: meitenes līdz 36 kg — Signija Vanaga (Makkabi-Latgale), 40 kg — Violeta Maslobojeva (Jaunība), 45 kg — Linda Sapegina (Jaunība), 50 kg — Irina Kopilova (Singitai); jaunieši līdz 25 kg — Dāvis Pastars (Jaunība), 27 kg — Ivans Kazaks (Singitai), 30 kg — Vitolds Dombrovskis (Singitai), 34 kg — Ilja Beloborodovs (Makkabi-Latgale), 38 kg — Artūrs Dzenis (Makkabi-Latgale), 42 kg —

Jānis Rubenis (Makkabi-Latgale), 46 kg — Ivans Afanasjevs (Makkabi-Latgale), 50 kg — Jānis Lemešs (Makkabi-Latgale), 55 kg — Rolands Viļkeļevskis (Juniors-V), 60 kg — Konstantins Medvedevs (Singitai), 66 kg — Igors Viļkeļevskis (Juniors-V).

Kluba kopvērtējums:

	1. v	2. v	3. v
Makkabi-Latgale	6	3	4
Singitai	4	10	13
Jaunība	3	1	3
Juniors-V	2	1	3

Preiļu 1. pamatskolas zēnu komandai 10. vieta

No 12. līdz 14. septembrim Rīgā risinājās Latvijas Futbola federācijas Prezidenta kausu izcīņa. Kausu izcīņā piedalījās arī Preiļu 1. pamatskolas 1991. g. dz. zēnu komanda.

Komandas tika sadalītas trijās grupās pa četrām komandām katrā. Grupu uzvarētāji un otrā triju grupu labākā komanda turpināja cīnīties par 1.-4. vietu, otro vietu ieguvēji un labākā trešo vietu ieguvēju komanda cīnījās par 5.-8. vietu, bet trešo vietu ieguvēji, kā arī labākā ceturto vietu ieguvēju komanda izspēlēja savā starpā 9.-12. vietu.

Preiļu komanda C grupā aizvadīja trīs spēles. Pirmajā spēlē

ar Rīgas 61. vidusskolu tika fiksēts neizšķirts rezultāts 3:3, vārtus guva V.Orlovs un E.Vanags, bet trešos vārtus rīdzinieki iesita sev paši. Otrajā spēlē tika piedzīvots zaudējums spēlē ar Limbažu 3. vidusskolu 1:4, vārtus Preiļu komandas labā guva A.Gavrilovs. Trešajā spēlē ar Rīgas 38. vidusskolu tika fiksēts bezvārtu neizšķirts. Līdz ar to savā grupā Preiļu komanda ierindojās trešajā vietā un turpināja cīņu par 9.-12. vietu. Spēlē ar Smiltenes ģimnāziju tika piedzīvots zaudējums 1:2, vārtus Preiļu komandas labā guva A.Gavrilovs. Spēle ar Rīgas 38. vidusskolu beidzās neizšķirti 2:2, vārtus guva M.Zarāns un E.Vanags. Pēdējā spēlē beidzot tika svinēta arī uzvara pār Balvu pa-

matskolu un uzvaras vārtus guva V.Orlovs. Līdz ar to Preiļu 1. pamatskolas komanda ierindojās 10. vietā.

Pēc spēlēm tika atzīmētas arī pašvaldības un skolas, kuras atīsta futbolu: nominācijā labākā skolu futbola attīstīšana tika atzīmēta Preiļu rajona Dravnieku pamatskola; nominācijā kvalitatīvākais skolas futbola laukums balvu saņēma Preiļu rajona Salas pamatskola.

Par vienu no labākajiem skolotājiem — futbola treneriem tika atzīts Ilgvars Kalvāns (Preiļu rajona Rušonas pamatskola).

Par vienu no vizuāli labāk noformētajām skolu komandām atzina Preiļu 1. pamatskolu.

Eiropas čempionāts basketbolā 2003 finālturnīrs Norčēpinga, Zviedrija 5. – 14. septembris.

Noslēdzies prognožu konkurss
«Piedalies, prognozē un laimē
rudenīgi vasarīga balvas —
«Novadnieka» lietussargu un
basketbola bumbu»

1. B grupas apakšgrupas spēles Latvija – Lietuva uzvarētājs:
Lietuva
2. B grupas apakšgrupas spēles Latvija – Vācija uzvarētājs:
Vācija
3. B grupas apakšgrupas spēles Latvija – Izraēla uzvarētājs:
Izraēla
4. Vai Latvijas izlase kvalificēsies čempionāta astotdaļfinālam:
NĒ
5. Vai Latvijas izlase kvalificēsies čempionāta ceturtdaļfinālam:
NĒ
6. Kuru vietu ieņems Latvijas izlase čempionāta kopvērtējumā?
13. - 16.
7. Eiropas čempionāta uzvarētāja valstsvienība būs:
Lietuva

Konkursā piedalījās dalībnieku aizpildītās anketas, kas tika atstātas līdz 2003. gada 5. septembrim (pasta zīmogs 4. septembris). Jautājumi no 1-5 tika novērtēti ar 1 punktu, bet 6. un 7. jautājums ar 3 punktiem.

«Novadnieka» izsludinātā prognožu konkursa uzvarētājs ir **J.SADOVSKIS (Preiļi)**, kurš ieguva 8 punktus no 11 iespējamiem. J.Sadovskis savās prognozēs nenosauca pareizi tikai Eiropas čempionāta uzvarētāju valstsvienību.

Pavisam prognožu konkursā piedalījās 72 basketbola līdzjutēji. Paldies! Vēlam veiksmi nākamajos konkursos.

J.Sadovski redakcija lūdz piezvanīt pa tālr. 5307056, lai vienotos par solīto balvu — lietussarga un basketbola bumbas — saņemšanu.

Sporta skolotāju un treneru sacensības Gulbenē

12.-13. septembrī Gulbenē notika sporta skolotāju un treneru sacensības. Sacensībās piedalījās skolotāju un treneru komandas no Preiļiem, Jelgavas, Alūksnes, Krāslavas un Gulbenes. Sacensības notika kā individuālajos, tā arī komandu sporta veidos.

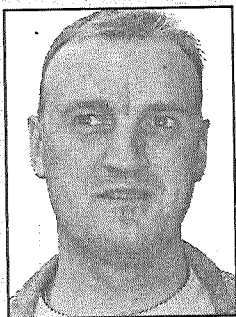
Preiļus pārstāvēja I.Smilškalne (Jaunsilavas pamatskola), S.Jakimova (Līvānu 2. vidusskola), M.Vilcāne (Līvānu 1. vidusskola), M.Belausova (Riebiņu vidusskola), Ž.Kufina («Cerība»), V.Neištade («Cerība»), E.Vaivods (Vārkavas vidusskola), L.Valdonis (Preiļu 1. pamatskola), I.Madelāns (Preiļu 1. pamatskola), E.Upenieks (Vārkavas pamatskola), M.Grigālis (Sutru pamatskola) un I.Derjagins (Silajāņu pa-

matskola).

Volejbola sacensībās Preiļu komanda ierindojās 4. vietā. Jāatzīmē, ka komandas sastāvēja no trim vīriešiem un trim sievietēm. Mini futbolā Preiļu vīriešu komanda ieņēma godalgoto 3. vietu, bet sievietes 1. vietu. Velo orientēšanās Preiļu komanda ieņēma 3. vietu. Komandu pārstāvju sacensībās M. Grigālis izcīnīja 3. vietu. Triatlona vīriešiem visas godalgotās pjedestāla vietas ieņēma Preiļu komandas pārstāvji: 1. vietā — Edgars Vaivods, 2. vietā — L.Valdonis, 3. vietā — I.Derjagins. Savukārt sievietēm uzvaru triatlona sacensībās svinēja V.Neištade.

Pēc sacensībām visu komandu pārstāvji varēja noskatīties basketbola spēli starp Gulbenes «Buki» un Somijas basketbola klubu. V.Ozoliņš

Kā vērtējat pirmsreferenduma reklāmas kampaņu? Vai tā iespaido jūs?

Ēriks Trubiņš, Preiļu iedzīvotājs:

— Skatos, vēroju, klausos, bet savu izvēli vēl neesmu izdarījis. Skatos televīziju, klausos radio, runājos ar cilvēkiem. Vairāk tiek reklamēts tas, kas Eiropas Savienībā būs labāk. Bet par to, kas būs sliktāk, un, bez šaubām, daudzās sfērās noteikti būs, — neviens neko nesaka. Par to informācijas trūkst.

Vija, Preiļu novada Aizkalnes iedzīvotāja:

— Reklāmai īpašu uzmanību nepievēršu, tomēr nekas dižs tajā nav redzams. Eiropa tālu, kad aiziesim, tad arī redzēsim, kā patiesībā tur ir. Domāju, ka viss tiek paspudināts, kā vajag, tā arī rāda. Katram taču ir savas domas, mēneša laikā tās nav iespējams mainīt. Mēs vēl neesam atradinājušies no padomju ideoloģijas, kad viss tika mutē ielikts. Vajag mācīties pašiem domāt un spriest, tas ir ļoti svarīgi. Man ir sava skaidrība, bet es to izteikšu klusīnām. Mums vienkārši nav citas izejas.

Viktorija Ivanova, Preiļu iedzīvotāja:

— Mani reklāma neiespaido, jo man ir savas domas. Esmu nolēmusi, kā balsot. Tomēr liekas, ka referendumu vajadzēja drusciņ citādāk gatavot. Kaut kas tur īsti nav tā, kā vajag. Nau- da gan liela atvēlēta, bet jēga maza. Stāsta par to, ka būs daudz darba vietu, bet es neesmu vis pārliecināta. Uzreiz taču nekas nenotiek kā pasakā. Jau- natne aizbrauks no Latvijas uz citām zemēm strādāt, te paliks vieni vecūki.

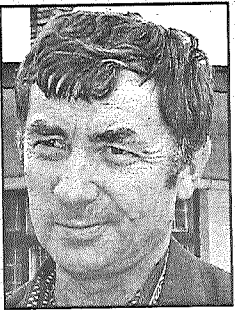

Vija Mičule, Preiļu iedzīvotāja:

— Reklāma iespaido gan. Pēdējā laikā televīzijā sākuši vairāk rādīt par Eiropu. Parādījusies jauna pārraide «Liecīnieki», to tagad skatāmies, šķiet interesanti. Presi maz lasu, reizēm radio paklausos. Īstenībā ir tā, ka mēs abi ar vīru esam pret, bet balsosim par Latviju Eiropā. Mums liekas, ka būs grūtāk, bet esam tik maza valsts, ka drošības pēc mums tomēr jābūt kopā.

Edgars Visockis, Rēzeknes rajona Feimaņu pagasta iedzīvotājs:

— Drusciņ iespai- do gan reklāma – uz labo pusi. Gribētos, lai televīzijā par Eiropas Savienību vairāk rādītu tādus raidījumus, kā Dom- bura vadītājs. Lai ir analīze, lai rodas lielāka skaidrība. Man šķiet, ka pēc pieciem gadiem mums Eiropā labāk klāsies, ātrāk gan ne. Esmu no laukiem, apkārtējie pensionāri gatavojas balsot pret. Es īsti viņus nesaprotu.

L.Kirillova
M.Rukosujeva foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Preiļu rajona laikraksta «Novadnieks» izdevējs SIA «Novadnieks. Redakcija» **aicina darbā PAKALPOJUMU KONSULTANTU** darbam Preiļos

Darba pienākumi:

- Reklāmas un sludinājumu pārdošana,
- Biroja pakalpojumu pārdošana;
- Esošo klientu apkalpošana un jaunu piesaiste.

Priekšrocības kandidātam ar sekojošām kompetencēm:

- Pieredze pārdošanas darbā vai klientu apkalpošanā;
- Māka komunicēties, pārliecināt un izskaidrot;
- Ļoti labas latviešu, krievu valodas zināšanas;
- Pieredze darbā ar Internet, MS Office;
- Zināšanas biroja tehnikas ekspluatācijā.

Mēs piedāvājam:

- radošu darba vidi;
- atbilstošu darba apstākļus un jaukus kolēģus;
- konkurētspējīgu atalgojumu;
- profesionālo apmācību un izaugsmes iespējas.

Jūsu pieteikuma vēstules un CV līdz 20.09.2003 sūtiet:

«Novadnieks», Brīvības 14, Preiļi LV -5301
Fakss 5307057

e-pasts: novadnieks@axel.lv;

vai aizpildiet pieteikuma anketu

www.novadnieks.lv

«NIKO-LOTO» **pērk un pārdod** privatizācijas un kompensācijas sertifikātus un LOMBARDS **izsniedz kredītu pret ķilu katru dienu** Līvānos, Stacijas ielā 1. Tāl. 6780843, 42332, 41221 (vakaros).
Preiļos (tikai sertifikāti), Raiņa bulv. 15. Tāl. 53-07068, 23024 (vakaros).

Z.s. «Šņepstu Jaunāres» Vārkavas novadā

- ✓ PĒRK zāģbaļķus
priede, egļe Ls 25, diam. 18-70
bērzs, apse, melnalksnis Ls 10-15, diam. 18-70
Garumus saskaņot.
- ✓ SNIEDZ forvardera pakalpojumus.
- ✓ VEIC meža izstrādi.

Tāl. 9104660, 9122010.

SIA «AIB» **pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas.**
+12%, +18%.
Tāl. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

SIA «Ranko» **iepērk māļopus dzīvsvārā.**

Samaksa tūlītēja.

Tāl. 42807, 44179, 9161121.

Pastāvīgi iepērk cūkas, liellopus, jaunlopus, aitas dzīvsvārā un gaļā.
Samaksa tūlītēja.
Tāl. 9171235.

Uzmanību!
19. septembrī plkst. 14.00 redakcijā Preiļos, Brīvības ielā 14 «Novadnieka» lasītājus konsultēs zvērināta advokāte **AGNESE SEVASTJANOVA.**
Lidzi jāņem pase un «Novadnieka» abonēšanas kvīts.
Pieteikties pa tālr. 1-53-07057.

Vārkavas novada dome **IZSLUDINA CENU APTAUJU malkas piegādei 2004. gadā.**
Pieteikties novada domē līdz 15.10.2003.
Tāl. 50391, 50442.

Rudzātu speciālā internātskola **IZSLUDINA CENU APTAUJU 800 m³ malkas iegādei.**
Pieteikties līdz 1. oktobrim
pa tālr. 5378295, 9164671.

Latgales Finanšu un investīciju kompānijas Preiļu filiāle **piedāvā pensionāriem:**
✓ aizdevumus bez ķīlas, ✓ līzingu bez pirmās iemaksas.
Pērk sertifikātus.
Preiļi, Raiņa bulvāris 19, 8. kab. Līvānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana) kultūras nama ēkā. Tāl. 5324164, 9142145.

Pārdod

lopbarības kartupeļus. Tāl. 9439285;
1-ist. dzīvokli Preiļos, balkons, 37,13 m². Tāl. 9225830
2-ist. dzīvokli un garāžu Preiļos. Tāl. 6056090;
2-ist. dzīvokli Līvānos, Rīgas 37. 4. stāvs, pēc remonta, 2800\$. Tāl. 9226251;
un maina zirgus. Tāl. 5993451.

Pērk

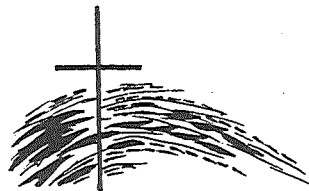
ķēdes suni – labu mājas sargu, augums, suga, kārtā nav svarīgi. Tāl. 5440478, 6734150 vakaros;
kartupeļus, sīpolus, ķiplokus. Tāl. 6061808;
zirgus un lauku māju. Tāl. 6858698.

Maina

mazlietotu «Belarusj» uzkaru pret līdzvērtīgu T-40 uzkaru. Tāl. 6027148.

PARDOD divānus, atpūtas stūrīšus, krēslus

Līvānos, Rīgas ielā 75 (rotālietu veikalā).

Tik stindzinošs klusums apjozis mājas,
Pār dzīvības lauku iet plāvējs skarbs.
Tu neesi projām šai nestundā gājis,
Jo mūžīgi dzīvos tavs paveiktais darbs.

Izsakām līdzjūtību Albīnei Romanovskai sakarā ar TĒVA nāvi.
Draugi Aizkalnē

Dusi saldi, māmuliņe,
Mūža gaitas beigušās.
Lai nu viegli zemes mātē
Pārklāj smilšu paladziņu.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdi esam kopā ar mūsu kolēģi Velgu Puzo, MĀTI aizsaulē aizvadot.
Aglonas internātskolas kolektīvs

Cik salts šis rīts – klau, vēji staigā,
Un klusi izgaist tava balss...
Lai mūsu klusa līdzjūtība ir atbalsts
Ludmilai Krūmiņai un Valērijam Sokolovam, māmuliņu un sievu aizsaulē aizvadot.
VUGD Preiļu brigādes kolektīvs

Klusa paliek tēva māja,
Klusa paliek istabiņa.
Nav vairs tēva miļo soļi,
Nava tēva padomiņa.
Izsakām līdzjūtību Jānim Sondoram, TĒVU smiltājā aizvadot.
SIA «Ceriņi 98»

Nedomāji tu, ka saules lēktu
Neredzēsi rīt.
Nedomāji tu, ka sāko darbu
Nespēsi vairs padarīt...
Izsakām līdzjūtību Jāzepa SONDORA tuviniekiem – vecākiem, sievai un bērniem, viņu pāragri mūžības ceļā pavadot.
Sīļukalna pagasta padome
Sīļukalna pamatskola

Kad baltais, klusais ceļš aizved mūžībā TĒTI, skumstam kopā ar Juri Sondoru.
Sīļukalna pamatskolas 9. klases skolēni, vecāki un audzinātāja

Kopā ir dzīvots, kopā ir smiets,
Skarbais liktenis pārrāvis visu,
Tālāk vairs kopā nevaram iet.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Jāzepa SONDORA ģimenei, no viņa uz mūsu atvadoties.
Vaivodi, Dūdas, Ciematnieki

Izsakām dziļu līdzjūtību Albīnei Romanovskai, Irēnai Stašulānei un Rasmai Zariņai, TĒVU un VECTĒVU mūžībā pavadot.
Raiņa muzeja «Jasmuiža» kolektīvs

Sāp sirds, no tēva šķiroties,
Kad viņa taka smilšu kalnā iet.
Esam kopā ar Svetlanu Danilovu skumju brīdī.
Gailišu pamatskolas kolektīvs

Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga, un viss paliek kluss.
Izsakām dziļu līdzjūtību Kiylenieku ģimenei, TĒVU, VĪRATĒVU, VECTĒVU mūžībā aizvadot.
Preiļu rajona tiesas kolektīvs

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona bērnu un jauniešu centrs

- ◆ 22. septembrī seminārs rajona skolu direktoru vietniekiem audzināšanas darbā.
- ◆ 23. septembrī novadpētniecības konkursa – skates «Es. Mana ģimene, skola un novads» 2. kārtā.
- ◆ No 23. līdz 26. septembrim rajona bērnu un jauniešu centra audzēkņu darbu izstāde «Rudens paklājs».

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

- ◆ 17. un 18. septembrī pulksten 20.00 «*Atrs un bez žēlastības – 2.*»
- ◆ 19., 21. un 22. septembrī pulksten 18.00 un 20.00, 23. un 24. septembrī pulksten 20.00 komēdija «*Māja ar kājām gaisā.*»
- Stabulnieku kultūras nams**
- ◆ 19. septembrī pulksten 12.30 tik-

šanās ar bērnu grāmatu autoru un mākslinieku Vladimīru Novikovu.

Sīļukalna kultūras nams

- ◆ 20. septembrī pulksten 23.00 grupa «Tranzīts».

Riebiņu kultūras nams

- ◆ 27. septembrī pulksten 11.00 Riebiņu parka estrādē Miķeļdienas gatirgus.